

konkrētais. Tikai retais latvietis kaut cik zina kā šīs abas mantas īsteni izskatās. Tas tāpēc, ka nacionālisma tieksme tapt par kultūras un valstsvaras faktoru sastāpa Eiropu vēl nesagatavotu savām prasībām. Gluži tāpat arī latvietis ir vēl gluži nesagatavots lai runātu par savām latviskajām tradīcijām un īpatnībām.

Mūsu nākošam nacionālam maksimalismam nav vēl sava vadoņa. Tie, kas pašreiz tādi saucas ir naudas, dūres un slavas nacionālisti. Tiklīdz izaugs mūsu tautā kāds lielāks cilvēks, kas skaidri pārredzēs latviskā nacionālisma teorētiskos un praktiskos apvārsņus, tūdaļ jaunatne atkal celsies un ies tam līdzīgu kaut vai Daugavu izsmelt. Tā tad nebaidsies pat no tādas rošības, ko varēs varbūt apzīmēt pat par nacionālrevolūciju latviešu tautā.

Nacionālās vērtības un students.

Tāds ir dzīves augstākais postulāts — ka ikvienam jāražo, jāveido vērtības. Protams pozitīvas un, tikai tādas. Citādi nemaz nevar domāt un spriest, jo tikai pozitīvo vērtību kopa un viņu sasniegumi rada progresu kultūrā un visā cilvēcē. Šīs pozitīvās vērtības no gadu simteņiem uzkrājoties un veidojoties ir panākušas pašreizējā laikmeta augsto kultūras pakāpi, — kuŗu ikdienas varam vērot. Bet, tas vēl nav viss, kulminācija nav vēl sasniegta! Tas tikai iesākums garajā vērtību ķēdē, tas mazs loceklis, aiz kuŗa vijas nākotnes vērtību neizveidotie locekļi. Kā aiz bieža, nošļūpmaina plīvura stāv nākotnes kultūra un tautu civilizācija... Vērtības jau pašas par sevi ir neizmērojamas un mūsu prātam neizsmeļamas, viņas var sniegties līdz pat pilnībai, līdz tam ideālam pilnveidojumam, par kuŗu nevaram pat sev priekšstatu rast. Bet jēmot vērtības tautu un visas cilvēces mērogā, — viņu dažādie izveidojumi top mums vēl sarežģītāki. Vispārī varam runāt tikai par mūsu tuvāko garīgo apkaimi, — kas sniedzas līdz tam intelekta apvārsim, kuŗu uzrādītu vispilnīgākais, relatīvi iespējamais, garīgās enerģijas viņojums.

Ja nu apskatām šajā dzīves relātvā viņojumā to, kas visvairāk mūs varētu interesēt, un proti, no tā viedokļa, ko diktē mūsu apziņai dzīves augstākā jēga, — ka ikvienam jāražo vērtības, — apstājamies uz tās robežas, kas šķir tagadni no nākotnes, — vispārī paliekam pie tā momenta, kur ikbrīdī nebija, — nākošais jau top par esošo, tagadējo. Šis moments ir vispilnīgākais un arī vistuvākais nākotnei.

Mūs visus vienādi interesē nākotne: kā tajā iekārtos un izveidos dzīvi,

Prof. N. Malta.

Latvijas pastāvēšanas laikā mūsu dzīves āriene par spīti trūctībai un citiem apstākļiem atsavinājies no dažas labas nekārtības un izlaidības parādības, kas tai piemita senāk. Mēs esam mācījušies cīnīties dzīves glītumu un ērtības. Mūs nemulsina vairs pašapzinīgie izteicieni, ka „pie mums austrumos nespīd krāgas, bet gan acis”. Bet daudz kas mūsu dzīves ārienē vēl kārtojams un spodrināms. Ja arī saules puķu čaumalu kaudzes nozudušas no stacijas peroniem, tad citur daudzkārt vēl saskatāma nekārtība un netīrība. Un ne tikai miestos un pilsētās, bet arī lauku mājās. Tur piemētāti pagalmi, netīras skrandainas darba drēbes. To mēģina attaisnot ar nevaļu un trūctību, bet mēs zinām, ka tas tā ir tikai pa daļai. Skrandu pamatojums nav meklējams tikai nabadzībā vien, bet zināmā mērā arī pasaules uzskatā, jo šīs skrandu rēģis spokojas sākot no mūsu zemes austrumu daļas līdz Himalajiem un Persijas jūras līcim. Mums, kas ticam, ka ceļš uz dzīves skaistumu iet caur dzīves glītumu, vēl daudz jādarā, lai šo glītumu ienestu visos dzīves stūjos un, ja vajadzīgs pirmā laikā, pat to uzspiestu mūsu dzīvei.

Tikpat nevietā kā ārienes neapzinīga vai apzinīga neievērošana ir pārspīlējumi tajā — ārišķīgums, ko raksturo samēra trūkums starp ārieni un citiem apstākļiem. Ko vienā vietā, kā dibinātu uz vecās bagātās kungu šķiras vai vecās valsts tradīcijām, sajūtam kā dabīgu, tas citā vietā var būt ne-

kā atrisināties dažādas problēmas un jautājumi. Tomēr vēl vairāk svarīgi iepriekšnoteikumi un notikumi, kas šo nākotni radīs, un dos mums iespēju ieliet tādos apstākļu noskaņojumos, kas var uzrādīt pietiekošu iespēju — radīt kultūras vērtības. To nevar neviens mums garantēt, iekams neesam objektīvi izpratuši, kāds ir mūsu uzdevums šai dzīves veidošanā. Tikai tad, kad būsim laikā koncentrējušies, un izpratuši, ko topošais laimēts no mums prasa, un būsim to reāli veidojuši — nākotnē mums būs garantija par sasniegumu pozitīvām vērtībām.

Reālā dzīvē nostājoties uz robežas, kur ikbrīdī esošo nomaina nākošais, topošais, kur ikbrīdī neredzāmi, dabīgi jaunā — izspiež veco paaudzi, — mūs interesē šī jaunā, topošā. Tā ir ja un atne, un mums vistuvākā, arī visdziļākā un spīgtākā, tā — studentējošā jaunatne — inteliģence — indivīdi, kuŗi ikvienā laikmetā ir bijuši jauna posma iezvanītāji. Lai nu ir cilvēks pilnveidīgs esošam

Āriene un ārišķīgums.

dabīgs vai pat smieklīgs. Šādi pārspīlējumi ieviesušies arī pie mums. Tiesa, ka nodibinoties mūsu valstij vienai sabiedrības daļai bija jāuzjemas reprezentācijas pienākumi. Tas sakāms ne tikai par diplomātu un parlamentāriešu, bet arī par dažām citām inteliģences aprindām. Tāpat saprotams, ka mūsu valstij nāca līdz kā mantojums daļa no ķeizārvalsts spožuma un ka uzglabāt kaut drusku no šā atspīduma bija it kā psiholoģiska vajadzība. Bet tikpat skaidrs, ka reprezentatīvā momentā iezagušies pārspīlējumi un ka mūsu dzīves āriene, kā valsts tā sabiedriskā, neatrodas vairs pareizā saskaņā ne ar mūsu tautas un valsts kā zemnieku tautas un zemnieku valsts apstākļiem vispārī, ne arī ar mūsu materiālām rezervēm īpaši. Sevišķi jānožēlo, ka meklējot pēc āreji greznāka, atmests daudz kas no tā, kas cieši saistīts ar mūsu valsts tapšanas laiku. Lai tikai piemēram minu armijas tērpu. Laikam izteikšu daudz izjūtu, ja sacīšu, ka tērps, kuŗā ienāca Rīgā 1920. g. Baloža brigades kareivji stāvēja augstu pāri visiem vēlākiem modeļiem tiklab vienkāršības kā latviskuma ziņā.

Mēģināt pierādīt, ka ārišķīgums mūsu sabiedrībā izplatīts ir gandrīz lieki. To izjutis katrs pats, kas grib un spēj saprast, ka ir nevēlīga mūsu apstākļos runāt par Parīzes modes modeļiem un kultivēt uzskatu, ka sievietē var rādīties kādā tērpā tikai vienu reizi. Šķiet, ka būtu laiks saprast, ka ārišķīgums ir tautas ienaidnieks, kas nevien-

izšķiež tautas mantu, bet arī maitā tās dvēseli audzinādams seklumu, skaudību un melīgumu. Tāpat reiz laiks atmet domas, ka ārejam spožumam piekrt kaut cik lielāka loma mūsu tautas un valsts reprezentēšanā uz āru. Vecās kultūras tautas novērtēs mūs nevis pēc mūsu „sabiedriskās gatavības”, bet gan pirmā kārtā pēc mūsu zemes vispārīgā kultūras līmeņa un gara dzīves sasniegumiem. Ja pēdējos iespējams svešniekam dēmonstrēt arī salonā literātūras un mākslas darbu veidā, tad priekšstats par kultūras līmeni svešniekam sastādas no atsevišķiem, nereti epizodiskiem, iespējamiem par kārtību, tīrību, iedzīvotāju godīgumu un strādīgumu u. t. t. Izsmalcinātā virsšķira pie zema vispārīgā kultūras līmeņa nav augsti vērtējama tautas iezīme, arī tad ja šī šķira ir izsmalcināta ne tikai āreji, bet arī iekšēji, jo tādu tautu likteņi, kā rāda vēsture, ir nedroši. Saprotams vēl jaunāk, ja šīs virsšķiras izsmalcinātība ir tikai āreja, tad tā ir drošākā puskultūras pazīme.

Mūsu jaunatnei, kas noteiks nākotnē mūsu dzīves saturu un ārieni, būs jāturpina tās veidošana eiropiskās kultūras garā. Bet viņai būs jāatrod mūsu zemei un tās dzīvei piederīgais ārienes stils, ko raksturo glītums un vienkāršība. Šo stilu mums vēsturisko un citu apstākļu ziņā tuvā somu tauta izlietājusi savas dzīves izveidošanā un viņš devis tai harmonisko un pievilcīgo raksturu, kas saista aplūkotāju arvienu no jauna.

momentam, — arvienu nāks ideju viņi, kas skalos esošos krastus un parādīs, cik konservatīvi tie bijuši dzīvē. Tāpēc arvienu dabīgi dzīve sviež krastā jaunatni ar spēcīgu, apdvestu impulsu, kuŗai jārauda augstāks kultūras viņojums, jādod dziļāki vērtības sasniegumi.

Apzināties, ka esam uz šīs robežas, uz pārejas nākošā dzīvē. Mēs esam asinājuši savus intelekta šķepus, krājuši garīgo enerģiju, nīdējušies, spēcīnājušies, etc., ar vārdu sakot — viss mums ir šīs nepieciešamais nākošai dzīvei, — bet vai esam padomājuši, kā šo dzīvi veidosim, kā ietērsim mūsu sasniegumus, kādā traukā ievietosim garīgo saturu, kur un kā tas būs?

Jā, te nu nāk viens no galveniem, ja ne pats galvenākais. Atbilde būs tikai viena vienīga: mēs esam latvju studenti, Latvija ir mūsu tēvu zeme, — viss kas mūsos, ar — un ap mums, — visam jābūt latviskam! Tikai tā, ne citādi! Pietiekoši esam turējuši savas nacionālās jūtas novārtā, —

piesavinādāties no mūsu senču apspīdējiem tradīcijas, kuŗas mums nenes godu. Kāds garīgs tukšums, ja vēl daļa latvju studentu, pa Latvijas 12 neatkarības gadiem nav nākuši pie atziņas, — ka kultivēt „melnā bruņnieka” ierašas un vācu „buršismu”, ka tas latvju studentiem ne tikai nedara godu, — bet ir tautiskās pašcieņas nicināšana! —

Pēc 60 g. nepārtrauktām cīņām latvieši kļuvuši par vēsturiski — patstāvīgu tautu. Svešās varas atstumtas pie malas. Bet svešo varu gars un sadzīves formas arvien vēl dzīvas mūsu akadēmiskā un sabiedriskā dzīvē. Un vecākā paaudze cītīgi gādā lai jaunatne no tā nenovērstos. Viņa negrib dot garantijas par īstās nacionālās kultūras iespējamībām un viņas vērtību izveidošanu. Viņa negrib saprast, ka latviskas sadzīves formas, nacionālās kultūras vērtības ir lielākā garantija mūsu tēvu zemes brīvībai.

Stud. ing. A. Skujņš.

Fridrichs Gulbis.

Dziesma.

Man ziedus nenes vairs nekad
Ar smaržu asi saldu,
Jo skumjas birst šais stundās tad
No ziediem man pār gaidu.
Nav ziediem iedēdzams vairs prieks
Kas mani trauc pret tevi,
Tik viņu vītums sirdī kliegs
Ko tu man kādreiz devi.
Un līdzī smaršām izdzists
Kas dienu gaitā vīla,
Kad laukus glāstīs rudenis
Un brūnu lapu mīla.
Būs visām zālēm jāsavist
Un jāgaist smaršām rēnām,
Lai skumju platās upes rist
Pa nogurušām vēnām.
Kāpēc tad nēsāt mūžudien
Vēl ziedu rūgto smeldzi,
Lai līdzī smaršām dienas skrien
Un nenes sirdij veldzi.

Alfons Francis.

Reznācija.

Draudziņ,
Kādēļ vairs nekad tu nenāc raudzīt?
Tagad
Katra diena seļā ievēl vagas.
Velti
Vairo es, dzen vēji acis smilti.
Velti,
Velti rietu meistars logu zelti.
Domāju jau bieži domas smagas
Tagad.
Klusāks
Kļuvīs daudz; kas vairs gan uzsāks
Dziesmu.

Smeldz jau mani simtu jūtu iesmu.

Klausos —
Slimo domu, sirds kā slimu dauzas.
Jūtu —
Šinī saltumā man kļūst par grūtu.
Kādreiz rieti manu logu zeltis
Velti.

„Laimīgais.”

Nezinu kāda zvaigzne debesu galā
vai malā manā dzimšanas brīdī stāvē-
jusi, bet laimīgs nu gan es esmu.
Šorit pat: paskatos maķelī, nekas vēl
30 santīmi, sak', taisni pusdienās priekš
zupas. Bet pusdienas laikā viņu tur
vairs nebija. Izķūpējuši. Vārda pilnā
nozīmē izķūpējuši mana paša istabā un
caur manu paša muti. Domāju, gan
jau. Vai tad neēdu, kad bija un vai
neēdīšu, kad būs. Liktenis.
Sakat vai tā nav laime, kad es šādā
brīdī satieku cilvēku, kuŗam es vēl
ne esmu parādā. Tas ir: Rīgā gan
vēl daudz ir tādu, kuŗam es nebūtu pa-
rādā un Latvijā vēl vairāk, bet tādu
kuŗus es pazītu un kuŗš mani dru-
sku ar, un tomēr es viņam nebūtu pa-
rādā, tādu nu gan Rīgā ir pavisam maz.
Šāds rets eksemplars tad nu man
pats ieskrēja rokās saķerdams mani aiz
svārku stūra koridorā.
— „Nu, kā iet?” viņš apvaicājās.
— „Ar kājām”, es atjokoju.
— Sirds lietās?
— Pa gaisu.
— Ar študierēšanu?
— Nu nekas, kaut vai vēža gaitā,
bet...

— Kas par bet?

— Naudas lietās iet atpakaļ.

— Kā tad tā?

— Nu tā. No rīta vēl makā bija pus-
dienām, bet tagad vairs neiznāks „run-
šitiks” ar.

Nu ko jūs teiksiet, ka pats viņš man
piedāvāja uz pāris dienām veselus pie-
cus latus. Pajēmu? Nu saprotams pa-
jēmu. Šādiem cilvēkiem, augt uz visiem
cīņiem! Tikai priekš manis atkal viens
šāds cilvēciņš mazāk. Bet vai tamdēļ
izsamist. Nāks laiks, nāks padoms.

— Darat ko gribat, man tomēr ir
laime. Tikko nāku no eksāmena. No-
liķu? Gluži nu vēl ne. Atnākšu citreiz,
un tik smuku „loti sekmīgi” ierakstīs,
ka pašam un citiem būs prieks paska-
tīties. Tā jau nu nebija, ka es nezināju.
Šo to jau es zināju ar. Par šo un to
mēs bijām dažādās domās, bet lielāko
tiesu es viņam piekritu — saprotams
klusu ciešot. Skaidrs, ka pie tādas
saprāšanās „labi” būtu par maz stāstīts.
Nu ļoti laipni mani lūdza pienākt cit-
reiz, tik liels prieks viņam bija ar mani
aprunāties. Liekas ar līdzīgiem viņam
reti iznākt darīšana.

Svētdienā biju virtuves pēcpusdienas
tējā. Atkal, pateicoties savai laimes
zvaigznei, tīri par velti pavadīju vakaru.
Es tā sēžu viens pie viena galdiņa,
baudu mūziku un ar acīm priecājos,
kā citi pa vidū lokas. Tēja jau auksta,
bet ir vēl glāze. Nav kur steigties,
Tortes gabaliņš ar neko neplok. Es
jau nu gan viņam šād tad piebādu
ar karoti un to tad aplaizu, bet cik
nu ātri tā ar laizišanu nolaižs. Ne-

biju jau ar toreiz gluži badā.

Te pēc laiciņa viens „fiks” puisis
klāt. Vai šis nevarot divas vietas lūgt?
Vai nu man kas pretm. Cik tad nu
tā mana glāze vietas aizņem, rokas
jau es varu zem galda ar pabāzt, ja
sēdus tās bikšu kabatās grūtāki iestū-
rēt. Tā man kā Dieva sūtīti pieradās
„fiksais” ar tik pat „fiks” meitiēti.
Tikko mūzika cikst, šie vidū, ka nē,
tā klāt un ēd un dzer. Bet uz mani
gan tas meitiēts, pagāns, nemaz ne-
paskatījās. Smuks jau nu bija gan,
bet vai tad manu smukumu viņš ne-
pamanīja.

Nu, kad es tā biju diezgan klausījies
un skatījies un šie bija atkal vidū, es
ēju pēc savas cepures un eju mājās.
Kad jau viņi par savām kūkām maksās,
lai samaksā par manu ar. Tā jau pa-
visam niecīga mīte.

Es mīlu savu Austriju, un laikam
viņa mani ar. Nosebojies es plēšu
pievakarē savu kalendāru un lasu viņas
vārdu. Nu tā nelaime. Pieci lati bija,
bet jau izbija. Taču kādu puķīti, kādu
rozīti, vai citu kādu ziedošu stādu va-
jadzēja aiznest un nu nekā. Ko man
darīt? Es ņēru savu mēteļi un nesos
pats.

— „Mīļš paldievs par puķēm. Še
būca par uzmanību”. Teic es esmu
mūks un nesaku ne bū ne bē. Man
pat nelaimes nav bez laimes. Ir ar
cilvēkiem prāts būt kaunīgiem un slē-
pus ko sūtīt. Bet paldievs viņam.

Daudz vēl man šādas laimes, bet
es baidos stāstīt. Jūs skaudīsiet.

Klibjānis.

Augstskolas izglītības nepieciešamība pamat- un arodskolu skolotājiem.

Skolotāja amatu uzskata kā ātrāko naudas pelniņas ceļu un bieži vien universitātē pedagogiskai darbībai atbilstošās fakultātes piepilda cilvēki, kas nav viņai aicināti, izredzēti. Tas nāk pa sliktu ne tikai universitātei, bet arī visai skolotāju paaudzei. Tāpat bieži atgādas, ka par skolotājiem strādā tie, kas savā specialitātē nav varējuši, vai gribējuši strādāt. Jāsaka, ka skolotāja amats nav viss vienkāršs pelņas avots, nav arī blakus nodarbošanās, bet gan svētākais mūsu uzdevums un pienākums, kam jāgatavojas tikpat daudz kā citām specialitātēm. No šī viedokļa tautas un arodskolu skolotāju studijas iekšīgi attaisnojamas un pilnīgi atbilst augstskolas būtībai. Šis jautājums nav apskatāms no šaura politisko partiju viedokļa, bet gan ir visas tautas, visas cilvēces lieta. Skolotājam, kam uzticēta jaunatnes dzīves svarīgākā un lielākā daļa ir jāļauj iegūt un jāiegūst pilnīga un neaprobežota izglītība. Skolai jābūt iestādei, kurai jānodrošina topošām individuāliem visiem iespējamiem. Pamatiskolai jāliek pamati nākošai personības izveidei. Viņai jābūt taisnai, objektīvai, apolītiskai.

Pamatskola ir jauna. Tā ir attīstījusies no viduslaiku rakstīšanas un rēķināšanas skolām. Arodskola ir vēl jaunāka. — Skolas audzināšana, agrākais ģimenes uzdevums, jāpaplašina un jāpadziļina. Audzināšanai jābūt galvenai skolas būtības sastāvdaļai. Kā viss vēsturiskais attīstas un izveidojas, tā arī jāattīstas tautas un arodskolai no vienkāršākām līdz pilnīgākām formām. Skolotājam šī attīstība līdzpārdevīva. Agrāk viņš nebija vairāk kā amatnieks, un ja arī tagad viņš būtu tikai sava priekšmeta pasniedzējs, tad vismaz viņam jābūt ar lielām zināšanām un dziļi sava priekšmeta jāpārvalda. Skolotājam nepieciešama dziļāka izglītība arī aiz tīri saimnieciskiem un socioloģiskiem iemesliem. Ģimene

nav tik intensīvai audzināšanai kā tagadne prasa nobriedusi. Ģimenei reizēm ir pavisam sliktas attiecības un par audzināšanu galīgi negādā. Tālab skolas audzināšanai jābūt ilgu un nopietnu studiju priekšmetam.

Vai bērns nav mūsu vērtīgākais īpašums, ko varam tik vislabāko spēku rokās uzticēt. Jaunajā paaudzē guļ nākotnes spēki. Skolai jāaudzinā krietni cilvēki. Doma par tautas un arodu skolotāju izglītību nav jauna. Jau 1848. gadā Vācijā Frankfurta Paula baznīcas konstitūcija nolēma, ka ikvienam skolotājam ir nepieciešama augstskolas izglītība. Skolotājam bērns pilnīgi jāpazīst fiziskās un garīgās īpatnības. Lielāka uzmanība būtu jāvelta antropoloģijai, psiholoģijai, valsts pilsoņu zinībām, ētikai, aiētiskai, kultūrfilosofijai un sistematiskai pedagogijai. Visas šīs zinātnes apmierinošā veidā var skolotājs tikai augstskolā gūt.

Studiju praktiskās puses nostiprināšanai derētu universitātei pievienot skolu, kurā students varētu celt tiltus uz īstenību. — Skolotājs nedrīkst nostāties savrup, viņam jābūt vienmēr sakarā ar visu tautu.

Universitāti beigušais skolotājs, kas ir studējis zinātnes dēļ arī neskums, ja pēc studiju beigšanas šķiestā enerģija un līdzekļi atmaksāsies ar mazo pamatskolas skolotāja algu. Universitātes izglītība ir guvums, kas nav ar lielu algu atsverams. Tā vien jau ir atbildība cēlākā un lielākā, ka viņš var savas gara bagātības dot tiem, kam viņu visvairāk vajaga. —

Lesinga 150 gadu nāves dienas piemiņu š. g. 15. februārī atzīmēja Vācijā. Jēnas prof. **Leizeganga** plesprēsta 5000 marku prēmiju par darbu, kurā apskatīti Lesinga filosofiskie un literārie uzskati.

Vācijā veic plašus priekšdarbus literāriskās aprindās **Ģētes** 100. gadu nāves dienas pieminēšanai 1932. gada.

Cand. phil. Mauriņu Zentas literatūras studija.

Cand. phil. Mauriņu Zenta ir atjaunojusi atkal savu literatūras studiju. Studija jau pazistama no iepriekšējiem gadiem ar aktuāliem tematiem literatūras pasaulē un Mauriņu Zentas dziļo un nopietno pieeju savam darbam. Šogad Mauriņu Zenta lasa lekciju ciklu par Dostojevski.

Interese par lielo krievu rakstnieku visās Eiropas zemēs arvien pieaug kā dziļāko cilvēka dvēseles spēku pazinēju un izpratēju. Ir mums Dostojevskis nav svešs. To liecina jau divas notikušas ļoti apmeklētas Mauriņu Zentas lekcijas, kur viņa runāja par Dostojevskā personību un viņa cilvēkiem. Nākošās lekcijas temats „Dostojevskā mīlestība“. Bez tam paredzētas vēl lekcijas par Dostojevskā aistētismu, ētiku, reliģiju un pasaules uzskatu. Lekcijas notiek piektdienās no pulkst. 7.—1/29. vakarā. Jaunatnes Sarkanā Krusta telpās, skolas ielā 1 (sētas namā).

Mācības problēma Ķīnā.

Ķīnas izglītības ministrs Chiang-Mon-Lin's izteicas, ka svarīgākais dienas jautājums patlaban Ķīnā ir praktiskas un pamatīgas izglītības sniegšana analfabētiem. Vienīgā cerība tautas nacionālai atdzimšanai meklējama tautas garīgā spēkā, tautas izglītībā.

Ķīnā ir 37.000.000 meitenes un pušēni, kas neprot lasīt un kur nu vēl rakstīt. Lai sniegtu tiem visnepieciešamo izglītību vajadzētu pāri par miljonu mācības spēku nu 200 miljonu *meksikāņu dollaru* gadā.

1928. gadā neieskaitot misijas iestāžu audzēkņus, Ķīnā bija pavisam 6.615.772 skolnieki, no kuriem tikai 407.820 sievietes.

Nacionālo minoritāšu mācības iestādes Krievijā.

Pēc Krievu sūtniecības ziņām Parīzē, analfabētu apkaļošanai sarakstos kursos 1929./30. gadā bijis ap 700.000 dalīb-

nieku. Tekošā mācības gadā reķinas ar 200.000 pieaugušiem skolniekiem. Elementārā nacionālo minoritāšu skolu sistēma sākot ar 1925 gadu, ir paplašinājusies no 4000 skolām ar vairāk par 300.000 skolniekiem līdz 5850 skolām ar 438.000 skolniekiem.

Augstākās nacionālo minoritāšu mācības līmenis pazeminājies. Pēdējā gadā daudzās nacionālo minoritāšu augstākās skolas apmeklēja vairāk par 25.000 studenti, tā ir ceturta daļa no visu studentu skaita. Lai augstākās mācības iestādes padarītu pieejamākas vispārībai, ir atvērtas daudz strādnieku fakultātes.

Brīvā universitāte Amsterdamā.

Reformētā jeb brīvā Amsterdamas universitāte nosvinēja nesen 50. gadu jubileju. Šīs universitātes dibināšana bija reakcija pret toreiz valdošām Amsterdamas vispārīgām universitātem kā arī atplaukušā kalvinisma apliecinājums. 1880. gadā nodibinājās Amsterdamas brīvā universitāte ar šādām trīs fakultātem: teoloģijas, filosofijas un tiesībzinātņu.

Vēl 1895. gadā šai universitātē darbojās tikai pieci profesori, bet tagad profesoru skaits pieaudzis no 5 līdz 450. Nesen ir atvērta arī dabaszinātņu fakultāte. Kūratorija prasīja no kalvinistiem universitātei 300.000 guldenus un saņēma 400.000 guldenus. Tagad universitāte saņem no 35.000 labvēļiem 150.000 guldenus gadkārteju iemaksu.

Sākumā brīvo universitāti maz ievēroja, bet tagad to ir holandiešu tauta pilnībā atzinusi. Brīvai universitātei ir vienādas tiesības ar pārējām universitātem. Holande tiecas pēc neatkarīgas skolu sistēmas. Privātskolas uztura valsts tāpat kā vispārīgās mācības iestādes. Privātskolas apmeklē 683.000 skolnieki, kamēr valsts skolas tikai 472.000. Brīvā universitāte ir šo attīstību stipri ietekmējusi.

Ukrainas studentu kustības.

Ukrainas tauta ir varbūt viengrā Eiropā, kas kopš gadu simtiem nepātraukti cīnās ar saviem apspiedējiem. Ukrainiešiem nebija savas valsts, tālab cīņa dēļ brīvības ir bijusi vienmēr viņu jaunatnes, inteliģences un studentu augstākais uzdevums un pienākums. Jau pirmās maskaviešu aplencēju trupas 17. gadu simta asajās sadursmēs iepazīnās ar Ukrainas studentu cīņas drosmi. Toreiz bieži atrada Ukrainas galvas pilsētas nomalēs nacionālo studentu un maskaviešu karviņu liķus.

1905. gada revolūcijā un 1917. gada apvērsumā Ukrainas armijas priekšgalā nostājās studenti. Un šo brīvības cīņā kritušo lielākais skaits bija augstskolas jaunatne.

Ne tikai ar ieročiem rokā cīnās Ukrainas studenti par savas tautas brīvību un neatkarību, bet arī kultūras laukā viņš ir pirmais, apzīntais un krietnais savas nācijas pārstāvis. Ukrainas tauta ir apdāvinātākā slavu tauta. Jau agrākos gadsimtos uzplauka ievērojamā Ķījevas akadēmija, kas saistīja Dienvid- un Austrumeiropas studentus. Ukrainas studenti neapmierinājās ar vietējām studijām. Daļa augstskolas jaunatnes devās papildināties uz Franciju, Itāliju, Vāciju lai no turienes nestu jaunas idejas savā dzimtā zemē.

Pēdējais karš, ar nelabvēlīgām Ukrainas neatkarības cīņu sekām, spieda tūkstošiem Ukrainas studentus doties uz Rietum- un Viduseiropu, kur nodibinājās vairākas ukraiņu augstskolas. Arī Ukrainas studentu centrālajai organizācijai bija jāturpina sava darbība ārzemēs — Prāgā.

Studentu pirmais un svarīgais uzdevums ir studijas. Pēc studiju beigšanas, viņam apvienojoties ar vecāko paaudzi, jānodrošina jauni impulsi nacionālai dzīvei. Ukrainas studentam nevaram pārnest, ka viņš savu studiju laiku nebūtu pienācīgi izlietojis. Tūkstošiem Ukrainas studentu kopš 1923. g. par spīti sīvājam brīvības cīņām un akūtai politiskai darbībai ir sekmīgi universitāti beiguši. Poļu mēģinājums mazināt Ukrainas studentu prestižu

II.

Vai lai, iepriekšējā rakstīnā, apcerēto Brīvības pieminekļa metu sacensības klūmīgo rezultātu novērtējot, nekas netiktu atzīmēts par Teodoru Zaļkalnu? Domāju — ne. Komitejas pielaisto nevēribu pret šī cienījamā tēlnieka darbu, mēs neatkārtosim.

T. Zaļkalna metu iztirzājot, motivējot viņa noraidīšanas iemeslus, žūrija atstājusi novārt dažas atšķirības, nerunājot par sacensības noteikumiem vispārīgāk atbilstošu izmaksu kalkulāciju, ar kojam tas vispirmām kārtām stāv noteikti pārākā vietā par pārējo sāncensu metiem. Nav ne vārda žūrijas protokolā novērtējumos minēts par autora nodomu pieminekļa iekšpusi izmantot telpu — svētnīcas ierīci. Tāpat, neievērots palicis dinamiskais moments kādam šis mets padots skatītāju novērojošā kustībā ap pieminekli un pa daļi veidotām kāpnēm uz iekšējām un torņa augšējo platformu virzoties. Šādai ritmiskai idejiskopasvītājumam dod paredzētā tēlnieka, gleznotāja, arhitekta un dzejnieka sadarbība parliedzinoši plastiskus notēlojumus. Notēlojumos netikai izteikta mūsu tautas brīvības cīņu ideja, bet, pēc savas koncepcijas viņi ar šo metu liecinās nakošām audzēm par kulturālo pakāpi līdz kādai latviešiem ir dota izdevība pacelties. Te ir sākumi mūsu pašu nacionālām mākslas tradīcijām, kuri dod tiesību izturēties noraidoši pret aizgūto konvencionālismu. Taisni šo pēdējo, audzinošo momentu Brīvības

Sezonas izstāžu kaleidoskopā.

pieminekļa komiteja ir aizmirsusi. Ja nakošās paaudzes nevar inspirēt pieredzētos pārdzīvojumus cēlāku nakošes ideju vārdā, tad taču ir skaidrs ka Brīvības pieminekli netiek celts ar valsts, bet gan ar sabiedrības ziedotiem līdzekļiem — tāpēc nekas vēl nav zaudēts. Pieejot pie lietas ar skaidru galvu atrisinājums gan radīsies.

Laikrakstos un dažās aprindās dzird paceljamies balsis par vēleizīgas, sestās sacensības organizēšanu. Arī šo priekšlikumu der nopietni apsvērt. — Sārkājot jaunu sacensību tiktū dota iespēja iepriekšējā sacensībā dalību jēmušiem jauniešiem tēlniekiem pārkoriģēt savus metus. Kā viens otrs starp viņiem par izaugt ar jo teicamām spējām, par to ir bijis iespējams pārliecināties. Lidzīgiem „treniņiem“ izdevības dos arī citi skulpturāli, plastiski nodomi pie kožu realizācijas mūs var novest nakošne. Citādi ir ar veco tēlnieku paaudzi, kožas teicamākais reprezentants ir Zaļkalns. Viņu izveidošanās prasījis gadiem ilgus meklējumus līdz tie nonākuši pie tagadējām atziņām. Ja šīs atziņas paliks neizteiktas, tad nebūs laimīgam atbilstošu mākslas darbu. Pie nepareizās mākslas politikas kādu pašreiz ved, var drīz iestāties apstākļi, kojos no tautas dziļāko garcentienu priekšstāvjiem vairs nebūs starp dzīvajiem nevien.

Viņi būs apmīruši aiz mūsu pašu nesaprātības neatstādami neviena cildenāka izvesta nodoma. Paliks tikai projekti . . . Sēnalu literatūra, latu

grāmatales un „konvencionālie“ tēlniecības produkti ir tie rati ar kuriem mēs dodamies uz leju. Tāda garīga impotence ir nedrošākā ķīla jaunās tautas nakošnei.

Ir kāds valsts vīrs koža rakstus laikrakstā lasot, par valsti, istu latvieti var drebināt šermuļi no izredzēm kādas tur mūsu apstākļos notēlojas. Bet cik nožēlojams ir viss tas ko šis iespaidīgais cilvēks uzrakstījis Brīvības pieminekļa sacensības gadījumā. Mēs tiekam salīdzināti ar grieķiem. Atrod kā Zālem līdzīgs tēlnieks starp tautām var rasties tik pa simts gadiem u. t. t. Nezinu varbūt šis valsts vīrs ir daudz ceļojis, daudz ievērojamu mākslas darbu redzējis. — Skaidrs ir tikai ka viņš ir iegājis itkā citā istabā. Gribu minēt mazu ilustrāciju. Vai godātais statistiķis kādreiz arī padomājis, ka piem. elektriskās spuldzes, akumulatora vai citas ierīces priekšstatī nebūt nav identificējami ar elektrības būtības priekšstatiem. Tāpat, teiksim — būšu redzējis slavenas, pasaulē pazīstamas celtnes, tiltus u. t. t. Bet vai redzēšana vien noskaidro idejas būtību? Un vai tas pats nav mākslās? Šī diletantā nostāšanās dažādos jautājumos piemīt jo daudziem cilvēkiem un ir par iemeslu tam, ka mūsu mākslas lietas tiek tormizētas no sentimentālu, bet nesaprātīgu cilvēku jūtoņas. Tie ir āzi par dārzniekiem.

V e n a t o r .

ārzemēs, ierobežot un kavēt viņu uzstāšanos internacionālo studentu kongresā neizdevās.

Ne noliedzami lielāka ir Ukrainas studenta ietekme nacionālā atdzimšanā kā viņa nozīme internacionālā studentu satiksmē.

Visos novados students stāv priekšgalā, jo viņš kā akadēmiķis vislabāki zina, cik grūti ir tautai, kas zaudējusi savu valsti. Patlaban redzam Ukrainas studentus bibliotēkās un tautas izglītības biedrībās. Students tulko ārzemju rakstnieku un zinātnieku darbus, lai tā tos padarītu pieejamus un

lietājamus savai tautai.

Radikāli uzstājas students arī jaunās un vecās paaudzes nevienprātību izlīdzināšanā. Studentu presē no 1922. līdz 1926. gadam parādījās speciāli raksti par bērnu un vecāku attiecībām, kojos polemizēja profesori ar studentiem. Pēdējie pārmeta vecai paaudzei konservatīvismu. Beigās noskaidrojās, ka nācijas labo un stipro spēku uzturēšanas cīņa var būt konservatīva, bet cīņai dēļ pašu nacionālās valsts jābūt revolucionārai un tagadējo Eiropas valsts kārtību graujošai.

Pirms dažiem gadiem Prāgā nodi-

binājās Ukrainas studentu biedrība. Vēlāk šī biedrība apvienoja emigrantus un poļu un rumāņu pārvaldītos novadus. Tai pievienojās arī nestudētā jaunatne un tā darbojās visas nācijas labā, uzturot dzīvus sakarus ar iekš- un ārzemju presi un noraidot ikkatru biedrošanos ar Ukrainas vēsturiskiem naidniekiem. Ļoti žēl ka Padomijas okupācija Ukrainas austrumos kavē kulturālo attīstību, apspiežot nacionālās tieksmes un atļaujot studentiem dibināt vienīgi kommunistiskās organizācijas.

Blakus jau minētai Ukrainas

onālo studentu biedrībai ir minamas dažas korporācijas („Čornomore“, „Zaporoše“, „Dņipro“ u. c.) un Ukrainas studentu centrālā savienība „Kesus“ Prāgā, kas apvieno visus Ukrainas studentus, aizstāvēdama viņu intereses dzīvē un augstkolā un rūpēdamās par biedrošanās un sadarbību ar ārzemju studentiem.

Vai iespējama Studentu Padomes sastāva radikāla maiņa?

(Pārrunas kārtībā).

Pagājušo St. P. vēlēšanu rezultāts neko jaunu, atšķirīgu no iepriekšējiem gadiem nedod. Visā visumā tā pati aina. Grupas un grupiņas, kas dažas balsis ieguvušas, priecājas, bet kas zaudējušas — dusmojas. Daudzi pūlas atrast neveiksmju cēloņus, un bez grūtībām tos arī atrod: pēc iepriekšējo gadu parauga visu vainu novelj uz mūžīgo grēka āzi — neorganizēto studentu. Tas ir kūtis un nevīžīgs, tādēļ nekādas pārmaiņas L. ū. oficiālajā studentu seņā nav iespējamās. Ja jau nu tik liela nozīme šim neorganizētajam studentam, tad derētu uz brīdi uzmanīgi novērot viņa seju un atrast viņa kūtības cēloņus. Parasti šo studentu masu atceras tikai S. P. vēlēšanas laikā, īsu brīdi.

Neorganizētais students lielāko tiesu ir cilvēks materiāli spaidīgs apstākļos. Viņš spiests pats saviem spēkiem nopelnīt visu nepieciešamo. Ja pa brīvlaiku, vai arī pa vienu, otru tikai maiņas darbam ziedoto sēmeštri, viņš spējis ko ietaupīt, tad pēc tam viņš ar visu galvu ieradies studijās. Protams, cilvēks nav mašīna: vajaga arī atpūta. Kur gan lai viņš izklaidējas? Kur lai atpūšas? Nu, protams, studentu organizācijā, kopā ar citiem kommitopjiem; tā viņam paskaidros. Bet te nu ir viens liels „bet“. Visas šīs organizācijas, kas tādām nolūkam dibinātas ir iezogojušās ar dzeloņu drašu žogu, kuņam cauri izkulties var tikai ar lielām pūlēm un mocībām. Bez tam šie bieži vien vajaga daudz laika un naudas, kā lielai daļai studentu tiešām nav. Bez tam šo organizāciju lielākai daļai piemīt īpatnēja garīga atmosfāra un tieksme šai atmosfārai nepieļaut nekādas pārmaiņas. Lai šādu studentu organizācijas priekus varētu baudīt, nepieciešami ilgi trenēties tās īpatnībās. Bet tas padara organizāciju grūti pieejamu, smagu. Protams, pašām organizācijām, kas domāts šauram dalībnieku lokam, tas gan nāk par labu, bet lielākai studentu daļai tas paliek nepieejams. Šis ir pamata iemesls, kādēļ mums tik daudz neorganizēto, jeb pasīvo studentu. Esošo studentu organizāciju smagums, elastības trūkums un nespēja uzskatīt sevi lielāku daudzumu kommitopju ir arī nesatricināms pamats tam, ka studentu pašvaldībā pie šādu apstākļu turpināšanās nekas nevar grozīties. Tā tiešām ir pārgalvība no sevi cieši noslēgtām grupām prasīt, lai par viņu pārstāvjiem balso tie studenti, kas šīs grupas un viņu pārstāvjus nemaz nepazīst. Bez tam neorganizētais no studentu oficiālās dzīves vienmēr paliks izslēgts. Šis apstāklis tak viņam nepadara nekādu interesī pret oficiālo studentu dzīvi, bet padara apatisku.

No teiktā varam secināt: ja pastāvošās organizācijas spējušas 10 gadu laikā sevi uzskatīt tikai trešo daļu no visiem studentiem, tad droši varam teikt, ka latvju studentu organizācija vēl nav sevi atradusi un tādēļ latvju studenta seņā vēl aizplūvurota. Šīs organizācijas meklēšana ir šīsdiēnas un tuvākās nākotnes jautājums, kas kommitopjiem plaši un vispustīgi diskutējams, noskaidrojams.

Ka neorganizēto studentu masa slēpj sevī lielu daudzumu potenciālas enerģijas, kas meklēt meklē izpausties, to norāda kaut tas apstāklis, ka gandrīz puse no tiem tomēr vēlēšanās piedalījusies, kaut gan kandidāti nebija nākuši no pašu vidus. Grupas, kas vēlēšanās piedalījās ar saviem listēm no šiem „neorganizētiem“ mantojušas 35 līdz 160% balsu vairāk kā pašām biedru, kas nebūt nav mazs ieguvums.

Atbildot uz sākumā uzstādīto jautājumu jāsaka: mums sevī jāatrod spēcīga dziļi plūstoša ideju straume, kam jābūt jauno organizāciju cementam. J. L.

Vitauts Dīzā ūniversitātes Studentu Padome

Kommissiju priekšsēži: sēd no kreisās — A. Ballūnas (Ārlietu Bīrojs), B. Štrvnskas (Padomes priekšsēdis), J. Vidmantas (ekonomiskā kom.); — stāv no kreisās — A. Nasvytis (sporta kom.), A. Briedis („Liet. Stud.“ redaktors un presei-mākslas kom.), E. Smilģis (juridiskā kom.), J. Būtēnas (kasiers).

Studentu padome.

Plēnārsēde 1931. g. 26. febr. Sēdi atklāj priekšsēdis R. Rakovskis ar tradicionālo nokavēšanos pl. 17.45 (izziņota pl. 17.).

Prezidijs ziņo, ka nama pārvaldnieka amatam tiek uzaicināti kandidāti ar drošības naudu Ls. 2500.—3000. apmērā (līdz šim drošības nauda netika pieprasīta). Līdzšinējais nama pārvaldnieks ir J. Spilva.

Tālāk nāk ierosinājums par dāvanas pasniegšanu Helsinku tirdzniecības augstskolas studentiem. Ar minētās augstskolas studentiem latvju studenti nodibinājuši ciešus draudzības sakarus. Tomēr sociālistisko studentu pārstāvji paliek uzticīgi saviem principiem un atkal saista šādu prezidija nodomu ar Lapuas kustības atbalstīšanu. Plēnārsēdes vairākums tomēr ir citādās domās un piekrit dāvanas — adreses pasniegšanai.

Atļauj sūtīt uz SELL ziemas sporta olimpiādi Helsinkos 21 studentus-sportistus.

Uzdod „Ū. S.“ griezties pie R. L. b-bas ar lūgumu, piešķirt gruntsgabalu no b-bai piederošās zemes Meža parkā sporta laukumam ierīkošanai.

Atvēl Ls. 150. — igauņu studentu šachistu uzņemšanai.

Atļauj „Ū. S.“ sarīkot š. g. 21. martā vingrotāju b-bas telpās plastikas un vingrošanas demonstrāciju vakaru.

Sakarā ar pag. plēnārsēdē panakto izlģšanu, pieņem minoritāšu bloka paziņojumu par pārstāvju sūtīšanu attiecīgās komisijās.

Beidzot nāk statistiskā biroja komisijas vēlēšanas. Komisijā paredzēti trīs locekļi, bet pretendentu daudz vairāk. Ievēl no vienotnēm Paulu Eišbergu, korporācijām — Mārtiņu Eichi, bet minoritāšu blokam rezervē vienu vietu. Biroja vadītāju — statistiķi piejems prezidijs ar plēnārsēdes

piekrišanu. Ievēlētā komisija izstrādās biroja darbības noteikumus, vadoties no pašvaldības komisijas pieņemtā darbības projekta (skatiet „Studenta“ 174. numuru).

Apspriežot pašvaldības komisijas iesniegumu par atlīdzības noteikšanu komisiju locekļiem, izceļas garākas debātes. Pašvaldības komisija nolēmusi, ka atlīdzības ziņā visas komisijas nostādāmas vienlīdzīgi. Ievērojot to, ka dažu komisiju locekļi ir aizņemti komisijas darbā gandrīz ik dienas (piem. virtuves kom., arī grāmatnīcas, revīzijas komisijas), turpreti dažas komisijas sapulcējas ļoti reti, pat reizi mēnesī (piem. redakcijas un lasītavas komisijas), tad pieņemot pašvaldības komisijas lēmumu par vienlīdzīgu atlīdzību, tiktu radīta netaisnība. Tamdēļ arī studentu b-bu bloks — vienotnes, nacionālā studentu b-bas un studenti-zemnieki — nolēma atlīdzības jautājumā komisijas sadalīt.

Šo principu atbalstīja arī korporāciju frakcija, iesniedzot priekšlikumu par noteiktas atlīdzības paredzēšanu virtuves, revīzijas un grāmatnīcas komisijām.

Robežnieks (soc.). Ja zināmu darbu darot, tad par to jāsaņem arī atlīdzība, tikai studentu padomes darbībā šo principu nevarēšot ievērot — tā kopā sanāksot vairāki tūkstoši latu, kas viss uzgulšoties uz studentu pleciem nodokļu veidā. Ieteic atalgojumam paredzētās summas sadalīt uz pusēm trūcīgo studentu brīvpusdienām un trūcīgo studentu mācības līdzekļu iegādei.

Prāms (korp.): Lai varētu nodoties darbam, jāzina — kas par to būs.

Grietēns (vienotnes) aizrāda, ka sociālistisko studentu frakcijas locekļi ir visi labi atalgoti savā ikdienas darbā, tamdēļ tie var lielties, ka paredzētais

Jaunekļu dzīves apnikuma cēlonis un iemesls.

Par šādu tematu runāja cand. phil. Students L. Ū. Krist. stud. b-bā. Referents šķīr dzīves apnikuma cēloni no iemesliem. Piem., materiālas grūtības, neizdošanās, nelaimīga mīlestība var būt iemesli, kas mazina cilvēkam ticību uz sevi. Galvenais cēlonis dzīves apnikumam ir ticības trūkums pašam uz sevi. Var cilvēkam būt dzīves mērķis, bet ja trūkst ticības, tam tuvoties, dzīve krāsojas tumšā — rodas dzīves apnikums. Dzīves apnikumu pamudina:

1. Cīņa ar materiāliem apstākļiem. Katram cilvēkam ir jāatbild par savu rīcību. Nevieni nedrīkst vairāk tērēt, kā spēj nopelnīt: jāievēro samērs starp to, cik var nopelnīt un cik izdot, tad atkritīs daudz materiālu sarežģījumu. Dažreiz cilvēks nokļūst materiālas grūtībās bez savas vainas. Ja šādā gad. rodas dzīves apnikums un pašnāvība, to var saprast, bet atstaisnot nē.

2. Neveiksmes, neizdošanās dzīvē. Neveiksmes gadās visvairāk jauniem. Sakarā ar tām ir daudz dzīves apnikumu, pašnāvību, noiešanu ceļus. Skatoties plašākā

vērienā uz dzīvi, neveiksmes ir nepieciešamas: varam sevi novērtēt un pārvērtēt, ja gaidījām par daudz no sevis. Šķēršļi stiprina cilvēka gribu, cīņā ar ko stipri aug spēki (M. Luters, Dž. Loks, Spinoza). Pārvarot kaveklus, var iet tālāk ar lielāku sparū.

3. Nelaimīga mīlestība. Nepareizi saprasta mīlestība, ka viens cilvēks var mīlēt vairākus, pamudina jaunatni uz jūtēliskām attiecībām, priekš laulības dzīves, kas savukārt izsauc dzīves apnikumu. Visvairāk cieš sievietes. Sabiedrība viņas tiesā, kaut gan viņas mazāk vainojamas kā vīrietis, jo sievietē savā būtībā ir tikumīgāka par vīrieti (to rāda statistika). Aizmirdamas, ka augstākais tiesnesis arvienu ir sirdsapziņa, viņas bēg no sabiedrības soda — izdara pašnāvību. Ista mīlestība nespēj zust, bet agras jūtēliskas attiecības liecina par istas mīlestības trūkumu.

Citi dzīves apnikuma iemesli: nevienādības uzskatos, lirits un izšķērdība, cilvēka paša garīgais sekums u. c. gadās mazāk. Pašnāvība nav atstaisnojama nekādā gadījumā, dažreiz to var gan saprast, piem., ja izsmej cilvēku un zobojas par viņa glēvumu, dodot ieroci rokā ar smiltu, ka viņš tak nespēj nekā izdarīt. Pašnāvība

Paskaidrojumus par izrunu, nozīmi, vietu

izlūdžos šādiem vārdiem: vaņķēt, vaņķēt, vanki, vankšis, vanska, vanskāt, vante, varašāt, vardāt, vardacis, vardis, vardnieks, vardātājs, vardots (kā gen.?), varduji, varēni (lietas vārds), varkale, varkš(k)ēt, varkšļi, varmāka (riks), varmācens, varza, varzāt, varzelēties, varzi, varstāts, varstati, vapsene, vardeve, varša, varčaka, varčakāt, varuksis, varukse, varvērze jeb vervvērze, varbulis, varbuļāt, vasa (zeme), vasāt, vazanda, vazands, vazāklis, vazi(n)ka, vasas, važa, važāt jeb važot(ies), važus, vastāles, vastala, vastēji, vastlāgi, vauš(k)ēt, vacis (vači), vataga, vasties, vaidīt jeb vaidāt, varškties, vargle, vapna, varstis, varšava, varte jeb varts, misiņa vaši, vauksnēt, vazaknis, vazot, vannāts (kaķis), varaža, varga, vatalit, vajains, vandziens, vankuļi, vantaļa, vantināt, vantot, vaņķis, varagāt, vardenes, varduve (vardīve), vardukle, vardukļi, vardukšņi, varināt, varka, varkstīties (Saul), varla (Jauns.), varnags, varžiņa, vasaklis, vataļāt(ies) jeb vataļot(ies), vatarēt, vataste, vateļēt, vatelis, vaukst, vauska, važi, važiši, vazmas, vazot, vazokļi, varžāt, varmalot.

Rīgā Ģertrūdes ielā 3.

J. Endzelīns.

kommissiju locekļu atalgojums viņu personīgā budžetā ir niecīga „kabatas nauda“. Komisijas atalgojuma ziņā ir jāsadala. Pirmkārt jāatļūdzina tām kommissijām, kuņam piekrit daudz tehniska rakstura darbu, piem., virtuves, grāmatnīcas un arī revīzijas kommissijām. Šīm kommissijām ir jāuzjemas liela atbildība, un ar atalgojuma ievēšanu atbildības sajūta būs stipri pacelta.

Robežnieks (soc.). uzsver, ka sociālistiskās frakcijas locekļi kommissijās ne atalgojuma, bet darba dēļ. Sociālistisko studentu pārstāvji atalgojumu stud. padomē līdz šim neesot sajēmuši un pēc tā necenšoties. Ievēdot kommissiju sadalšanu atalgojuma ziņā, nākošā gadā izcelšoties liela „plēšanās“ ap tām kommissijām, kuņās maksās atalgojumu (starp-sauciens: Visi jau tik lieli materiālisti nav kā Jūsu ļaudis!).

Grietēns (vienotnes) aizrāda, ka līdz šim revīzijas kommissijas locekļi — starp tiem arī sociālistisko studentu pārstāvis — nav atteikušies no atalgojuma, pat 2—3 latiem, bet nu te stāsta otrādi...

Vel izsakās V. Švūkstis (zemn.) un H. Ozoliņš (nācion. stud. b-bas), pēc kam pieņem priekšlikumu, atalgojuma ziņā kommissijas sadalīt: noteiktu atalgojumu sajems virtuves, grāmatnīcas un revīzijas kommissiju locekļi. Atalgojumam sumas paredzēs budžetā.

Sēdi slēdz pl. 18.30. Nākošā sēde š. g. 12. martā, virtuves telpās, pl. 17-os. P. Z.

grūtā nedziedināmā slimībā, un kaļa gūstā, ja draud mocekļa nāve ir saprotama, bet ne atstaisnojama. Pasaule notiek brīnumi. Nevienš nezina mūžības ziņas un nevar apgalvot, ka slimais nekļūs vesels, gūsteknis brīvs. Cilvēks nav sev dzīvību devis, tāpēc nedrīkst to jemt; nedrīkst sacelties pret lielo dabas likumību. Kā bēgt no dzīves apnikuma? Dzīves apnikumā jāmeklē cilvēki, kas tevi saprot un padomu dod. Daudz māca grāmatas, bet visvairāk bibeles. Skaja sabiedrība, izdzīve, baudas ir pretpols istam dvēseles priekam.

Sintezējot Dž. Loka uzskatu, ka laimīgs var būt tikai tikumīgs cilvēks, ar Russo, ka labojot dzīves apstākļus radīsies cilvēku laime, referents ieteic nopietni rūpēties par jaunatnes garīgo attīstību un labot apstākļus, kādos dzīvo jaunatne. —pa.

Dvēdesmit ādeveru sava laikmeta apgalmojumā — jaunākā Ž. Prīdoma grāmata, kur savāktas visas kritikas un atsauksmes pie šo darbu parādīšanās atklātība, kas vēlāk palikuši klasiski. Izradās — nevienš no viņiem nav savlaicīgi atzīts.

Degošais krūms — saucas pēdējais Zigrīdas Undset romāns, kuņā attēlota pēkāja Norvēģijas dzīve.

Iedomība raksturo arī goda sajūtas trūkumu.

Nav viegli ar saviem tikumiem tam izcelties, kam rūpestus sagādā mājas apstākļi. Nav viegli spīdēt korporācijām, ja tām jāizlieto reklāma ārzemēs. Un kāda vēl? — ķengājot pārējās studentu organizācijas!

Lietuvas studentu laikrakstā ievietots kāds V. Starkus raksts, kura faktiskais autors (V. J.) nāk no citām aprindām, ļoti tuvu stāvošām mūsu Prezidiju Konventam. Vairāk kā 200 rindiņu garais raksts ļoti asā un neglītā veidā vērsas pret latvju stud. organizācijām, kas stāv ārpus korporāciju iespaidu sfairām. Galvenā kārtā — pret vienotnēm!

Bez šaubām, šis raksts izteic ievirzīto korporāciju politisko līniju, kādu tie piekopi dažādās ārzemju reprezentācijās. Par šiem ārzemju braucieniem mums uzkrājušies dažādi materiāli, bet atturējamies no viņu publicēšanas, jo pirmkārt — nevar zināmas organizācijas darīt atbildīgas par viņu atsevišķo locekļu rīcību un otrkārt akadēmiskai presei jāatturās no „netīras veļas mazgāšanas”. Tagad izrādās, ka latvju stud. organizāciju „netīrā veļa” aizvesta uz ārzemēm. To laikam prasa latvju studenta goda sajūta un jaunā P! K! politika, lai ievilkto savā iespaidu sfairā jaunās lietuvju studentu korporācijas, kuras nav veidotas pēc ģermāniskā parauga. Sic!

Jaunatnes problēmas.

(Jautājumi un atbildes).

„Stud.” № 174. uz redakcijas jaunievēstas nodalās ierosinātie jautājumiem:

I. Jūsu domas par mūdienu akadēmisko dzīvi? Kas viņā būtu izkopjams, kas grozāms, kas izskauzāms?

un II. Jūsu domas par moderno sievieti un līdz ar to par latvju studentes tipu?

Iesūtītas vairākas atbildes, no kurām raksturīgākās iespējam.

Iesūtītas atbildes turpināsim ievietot.

I. Mūsu akadēmiskā dzīvē par visām lietām trūkst iecietības vienam pret otru, — šī gaišā, visus vienojošā akadēmiskā solidaritātes gara, kam vajadzētu pulsot Jaunās Latvijas veidotājos. Sadrumstalota naidīgās grupās, kas labākā gadījumā dzīvo vienotrai tālu un svešu dzīvi — tāda ir studējošā jaunatne ārpus tiešiem akadēmiskiem darbiem, kuros gribot negribot jāsarodas kopā. Kāpēc šie kļūst mūji starp dažādiem novirzieniem, kādos sagrupējušies kaut vai tikai pilsoniskie studenti? — Vai nebūtu skaisti, ja nu teiksim nāc. biedrības rīkotu kādu tuvināšanās vakaru par godu korporācijām, korporācijas — vienotnēm u. t. t.? — Studējošai jau-

„Lietuvas Studentas” redakcijas kolēģija.
J. Narbutas — reklāmu nod. pārzinis, A. Briedis — redaktors, B. Babrauskas — vice-redaktors, Z. Balevičins — administrators.

natnei — nākošā kopējā darba darītājam — taču jānācas savstarpēji pazīt un cienīt, citādi Jaunās Latvijas seja būs vēl sadrumstalotāka, kā pašreizējās.

Studenti — brīvības cīņu dalībnieki.

Latvju studenti brīvā Latvijā dzīvo un veidojas vēl tikai 11 gadus. Tas ir pārāk īss laiks, lai jebcik noteikti izkristalizētos īpatnēja akadēmiskā dzīve un latvju studenta tips ar savām tradīcijām. Pat Vācijā šis process ir līdzis ap pusgadam. Tāpēc nevajag nokārt galvas, ja plašākās studentu masās vēl dominē dažādi svešzemju iespaidi, bet neatlaidīgi strādāt pie latvisko tradīciju rašanas, izveidošanas un popularizēšanas.

Asist.x

Mūsu augstskolas dzīvē nedrīkst ieviesties „olu gars” — robusta netolerance pret citādi domājošiem. Prezidents Kviesis nesēn preses aktā teica vērtīgus vārdus, ka ikvienam valstiskam uzskatam, ja viņu kāds cilvēks aizstāv ar dziļāko pārliecību, ir eksistences tiesība. Bet daļa mūsu akadēmiskās jaunatnes savos gaišākos svētkos olām apmētāja cita (arī pilsoniska!) nogrupējuma komitētus. Un tagad, balstoties uz skaitlisko vairākumu, neļauj tiem darboties studentu padomē. Un tādi izskatītos mūsdienu gara bruņinieki? — Patiesi, tiem vairāk līdzības ar Daugavmalas „Melnās bumbas” varoņiem. Tur arī valda tāds „bruņnieciskais” princips: ja trīs jūtas pārsvarā pret vienu,

tie saņem to aiz kājām un rokām un apstrādā pēc patikas. Un jūtas pie tam varen cēli. — Pārpratuma novēršanas dēļ varu ziņot, ka esmu neorganizēts, bet sekoju organizāciju dzīvei un esmu dziļi pārsteigts par plašo akadēmisko aprindu indierentismu: korporācijas, gūdamas ar „dzeguzēniem” absolūto vairākumu, piespiedušas konkordiešus Stud. Padomē pie sienas, neļauj tiem nekur līdzī darboties akadēmiski-sabiedriskā dzīvē, bet neviens par to neceļ ne ausi. — Mazākuma aizsardzība pastāv visā pasaulē, — pat Tautu Savienība nedēļām nodarbojas ar šo aizsardzību, tikai mūsu akadēmiskās dzīves centrā — Studentu Padomē — valda vairākuma ielieptīgās kliķes terors! Neorganizētais.

II. Modernā sieviete, man šķiet, ir laimīgāka par savām priekštecēm, jo dzīvo brīvāk par tām, — dzīvo atbilstošāk savām cilvēciskām prasībām un dziļām. Kara un revolūcijas gadu izsautā vērtību pārvērtēšana ir sagrāvusi daudzus liekus aizspriedumus un sievietes personības ierobežojumus. Un ko gan vairāk no dzīves lai prasām, kā spēēt nodzīvot to laimīgi? Protams, ir gājusi bojā liela tiesa romantikas; to aizvietojis racionālisms. Bet katram laikmetam ir sava seja. Un cilvēces vēsture ir pastāvīga laikmetu maiņa. — Runājot par moderno sievieti, jemsim piemēra pēc kaut vai jēdzienu „vecmeita”. Cik daudz traģiskas šis tēls iemiesoja aizgājušos laikos: nepiepildīta sievietes svētākā mi-

Kultūras fonda pabalstu dalīšana starp Latgales studentiem.

(Pārrunas kārtībā.)

Kā zināms, katru gadu Kultūras fonds atvēl Latgales mazturīgiem studentiem zināmu summu pabalstiem. Latgāliešu studentu organizācijas atvēlēto summu īsi pirms lekciju naudas maksāšanas to sadala. Arī pavasara semestrī notika tāda pabalstu dalīšana, kur Latg. stud. rīcībā bija atlikuši Ls. 8000, —. Šī summa pārāk niecīga, bet tikotāju daudz, tāpēc augstākā norma bija paredzēta ap Ls 70, —, t. i. lekciju apmērā. Vēlāk izrādījās, ka paredzēto normu nevar izsniegt, jo pietrūkst līdzekļu, tāpēc bija jāapmierinas ar mazāk.

Par šo pabalstu sadalīšanu kļūst dažādas baumas, kuļas, jādama, nav bez pamata, jo agrāk tādas neklida. Visu atstātīt te nebūtu vieta, bet raksturīgāko gan.

Lietas apstākļi šādi: gandrīz visi latgāliešu studenti izvēlējušies sev piemērotas organizācijas, kuru izvēlētie „varas vīri” pabalstu sadalīšanas komisiijā lemj par saviem biedriem. Zināms, katra organizācija rūpējas tikai par saviem, gar citiem neliekoties zinot. Stāsta, ka šoreiz „rūpēšanās cīņa” esot bijusi uz „dzīvību un nāvi”. Kļūst nenoteiktas baumas, ka stipendijas sadalītas atsevišķās organizācijās neievērojot atsev. komitētņu trūcīgumu un sekmes studijas. Stipendijas piešķirtas tādiem, kuriem uz tām nav ne mazāko tiesību.

Ja šīm baumam var ticēt, tad jājautā apzinīgākiem latgāliešu studentiem, ko viņi domā darīt, lai novērstu neatbilstīgu un neieinteresētu personu saimniekošanu ar Kultūras Fonda pabalsta summām? Pie tagadējās kārtības nonāksim līdz tam stāvoklim, ka pabalstus sāks saņemt atsev. organizācijas, bet ne trūcīgie studenti. Vēl vairāk — pabalstu summas sāks izlietāt dažādu legālu un nelegālu parādu dzēšanai, kas it kā jau notiekot. Homo.

sija — kļūt par māti, neapmierināta dabas spēcīgā dziņa. Rezultātā — bez mērķa, bez prieka pavadīta dzīve. Bet modernā sieviete? Arī tad, ja viņai nav izdevies iegūt vīru, — viņa var sev atļauties ievērot, ij otru piepildījumu bez sevišķa riska būt izstumtai no sabiedrības, kā tas bija agrākos laikos.

„La Garçonne”

Mūsdienu sieviete pārāk daudz lietā alkoholu. Mūsu mātes un vecās mātes gandrīz nemaz nedzēra. Un ja arī starp vīriešu kārtas senčiem bija dzērāji, tad tomēr ļaunībā vismaz viens no organismiem deva veselīgas, alkohola nesaindētas asinis. Bet mūsu laikos? — „Iešņabo” kā vieni, tā otri! Nerunājot jau nemaz par aistētisko antipatiju, kādu izsauc pāri mēram alkohola baudījusi sieviete, šī parādība uz stingrāko jānosoda no tautas veselības viedokļa. Kādas var būt nākošās audzes, ja abi vecāki ir alkoholiķi, jeb vismaz krietni sviķotāji? Ja jauni meiteņi — nākošās mātes — gandrīz jau no skolas sola jau pierod pie alkohola lietāšanas?

Un vai mūsu studentu saime šai ziņā arī daudz negrēko? — Lai atbild uz to pati sev ikviens lasttāja!

stud. med. J. B.

Agrāk par sievieti teica: „Gari mati, īss padoms”. Tagad mati ir kļuvuši īsi. Bet vai tāpēc padoms — garāks? — Man šķiet, ka nē.

Pirmskaņa studentes tips bija — „zilzeķe”. Tagadnes tips — „zīdzeķe”. — Kas no šīs metamorfozas ir zaudējis? — Augstskola! Un kas ieguvis? — Manufaktūras tirgotājs! Vitālijs.

Ja mēs puslīdz noteikti varam runāt par modernas sievietes tipu (patstāvīga, gandrīz attīstītāka par savām priekštecēm, bieži materiāli no neviena neatkarīga, līdzī spriedēja, līdzī lēmēja, — zengalviņa, sports, flirts, dejas) tad runāt par latvju studentes tipu, man šķiet, būtu pārāgi. Tāds vēl nav izlobījies. Neorganizētās studentes seja ir miglā tita, bet organizētās studentes ir pie-

Ernests H. Cherrington LL. D. Litt. D.
Vispasaules pretalkohola ligas ģenerālsēkretārs.

Vai ir attaisnojams alkohola aizliegums mūsu laiku dzīvē?

Civilizācija un prohibīcija ir tik ļoti radniecīgas, ka varam tās uzskatīt gandrīz kā sinonimus. Jo augstāka civilizācija, jo vairāk rodas aizliegumu, kas cieši saistās ar personīgo dzīvi un kļūst nepieciešami. Pat zemākos sabiedriskos noteikumos aizliegumu saraksts ir pārsteidzoši liels, un dzīvei kļūstot pilnīgākai, šie „Tev nebūs” vēl dubultoņas. Šo aizliegumu raksturs un skaits ir kultūras dabas un īpašību, kā arī dzīves augstākās pakāpes norādītāji, kas raksturo nāciju vai laikmetu.

Reibinošu dzērienu prohibīcija ir viens no daudzajiem „Aizliegts” plakatiem, ko sabiedrība atradusi par nepieciešamu uzcelt. Tā patiesībā ir nosebojusies. Dzīves ideāliem mainoties, radās pieprasījums pēc prohibīcijas, ko pēc ilgāka laika arī izdeva. Tā nav vienīgā, bet ir tikai gabaliņš no visa prohibīciju auduma, no kuļa izauž modernās dzīves daudzkrāsainās drānas.

No dzimšanas līdz pat nāvei esam ierobežoti ar aizliegumu likumu masu. Mums vajag piedzimt no likumīgi kvalificētam personām, kuļas likums autorizē; dzimšanai jābūt reģistrētai; saskaņā ar noteikumiem, jāzēda baka potēšana, jāpmeklē skola. Pat māja, kuļā dzīvojam, ir padota likumam. To nevar celt, pārbūvēt, nedrīkst ierīkot ne elektriskos vadus, ne gāzes caurules bez likuma iekaušanas. Arī barība un ūdens, ko lietājam, ir padoti regulēšanai.

Mūsu visintīmākā radniecība — pre-

cības, — pat tās ir daudzu statutu temats. Mūsu darba dzīvi vada tūkstošiem likumīgu rīkojumu. Ja mēs iegādājamies auto, likums prasa tā reģistrēšanu. Tālāk mums jānoliek eksāmens, lai pierādītu savas spējas rīkoties ar motoru, bet tomēr nedrīkstam lietāt ceļus braukšanai, iekams mums nava braukšanas atļaujas. Kad visas šīs formalitātes nokārtotas, pat tad esam padoti likumam, kas sīki, jo sīki norāda vietas, kur drīkstam braukt, virzienus, kur iet, apstāšanās vietas, pie tam minot laiku, cik ilgi drīkst uzkavēties, braukšanas ātrumu, tāpat noteikumiem padotas bremzes, lampa u. t. t.

Ja mēs saslimstam ar lipīgu slimību, likums aizliedz satikties ar citiem cilvēkiem. Ja mirstam, šis fakts jāreģistrē. Ar mūsu atstātām mantām rīkojas saskaņā ar likumu, bet mūsu vēlēšanos un rūpīgi izstrādātos plānus, kas minēti testamentā, ignorē, iekams nav izpildītas pilnā mērā likuma prasības.

Civilizēts cilvēks dzīvo valsti, kur aizliegumi nosaka ikkatru ievērojamu darbu. Likums visur vai nu diktē priekšrakstus, vai aizliedz. Visi šie likumi padara dzīvi drošāku, laimi pieejamāku, sagādā neapšaubāmu komfortu un noteiktāku drošību. Reibinošu dzērienu prohibīcijai ir pat stingrāks pamats, nekā lielākai daļai citiem aizliegumu likumiem. Tā ir vērstā pret cilvēku veselības, turības,

drošības un laimes lielāko ienaidnieku. Prohibīcija ir saistīta ar daudz citiem likumiem. Tā ir nepieciešama attiecīties uz drošību satiksmē un rūpniecībā un ir pirmais noteikums, rūpējoties par lauzu veselību. Tā ir tieši saistīta ar ražošanu un patērēšanu (distribution), šiem abiem oikonomiskās dzīves faktoriem. Prohibīcija ir ļoti svarīga apskatot higiēniskās problēmas, kā arī darba spēka, finansu un politiskos jautājumus. Lielāko daļu no labumiem, ko dod prohibīcija, saņem tie, kas to pilnīgi ievēro, bet arī viņas pārkāpēji un pretinieki, kaut arī mazākā mērā, gūst profitu no prohibīcijas uzlabotiem sociāliem un oikonomiskiem apstākļiem.

Nav tādu dibinātu argūmentu pret reibinošu dzērienu aizliegumu, kuļus ar tādu pašu spēku nevarētu vērst pret citiem ierobežojošiem likumiem. Alkohola aizliegumam tāpat var dot likumīgu spēku, kā citiem likumiem. Tas ir tik pat svarīgs kā viens otrs cits statūts.

Sabiedrība arvien progresē un laiks rada pārmaiņas, dodams cilvēkiem vajadzīgo perspektīvi ietu istam novērtējumam, un reibinošu dzērienu aizliegumu drīz uzskatīs kā vienu no vissvarīgākām un zīmīgākām no neskaitāmo aizliegumu mērauklām, pēc kuļām modernā civilizācija ir dēfinējusi ceļu uz dzīvi, veselību, drošību un varoņdarbiem.

(no „The International Student” š. g. № 3/4.)

kļāvusās pastāvošiem studentu organizāciju tipiem. Studenšu-korporēļu iekārta un tikumi lielā mērā atšķiras no „buršīņu” dzīves (kaut vai vieglprātīgās uzdzīves un žūpošanas ziņā). Tamdēļ pilnīgi lieki bija korporēlēm list zem tās pašas diezgan apšaubāmās „buršīņu” izkārtnes. Viņu reputāciju tas katrā ziņā neceļ. — Tagad nodibinājušās arī konkordietes. Redzes, kāda seja tur izpaudīsies. — Apsveicama jau ir studentu organizēšanās, tikai vajaga vairāk patstāvības, aktivitātes, stingrākas uzstāšanās, — „Дорогу женщин!”
Vilma K.

Tagadnes sievietē ir atrāvusies no ģimenes un tur ir viņas posts. Ja sievietē nejut ap sevi ģimenes iekārtas stingros balstus, tā zaudē orientēšanās spējas. Sieviete ir sensibla un vieglāk padodās jūtām un juteklībai, kurpretim vīrietis biežāk vada prāts, griba. Emancipētā sievietē gan iedomājas sevi brīva un laimīga, bet laime ir tikai fata morgana, kas tik ilgi vijina un sauc dzīves (un arī izdzīves) virpuli, līdz zdušas sievietes vērtīgākās balvas — jaunība un skaistums. Un tad tikai „brīvā” sievietē tā isti sajūt, ka nekas nav iegūts (kā tikai atmiņas...) un arī nekas nav vairs atsaucams. Kas paliek pāri? — Vientuļas, aizmirstas sievietes lēna vīšana... Zenta.

Universitātes ziņas.

Universitātes padome.

š. g. 21. janvāra sēdē ievēlēja par docentu tautsaimn. un tiesību zinātņu fakultātē sociālo likumdošanu līdzšinējo priv. doc. P. Mucenīeku, bet par jaunāko asistentu pie Latvijas valsts tiesību katedras cand. jur. J. Vāļbergu. Atstāja sagatavoties zinātniskai darbībai pie neorganiskās ķīmijas katedras inž. chēm. J. Eiduku. Piešķirta zinātniskos gradus vairākiem L. ū. absolventiem.

Š. g. 4. februārī sēdē nolēma uzdot lasīt nelielu prof. K. Baloža priekšmetus šādiem tautsaimniecības un tiesību zinātņu fak. mācības spēkiem: prof. V. Kosinskim agrārpolitiku (pagaidām uz vienu gadu — 1931./32. m. g.), doc. E. Birkhānam oikonomiskās politikas semināru un diplomdarbu vadību, priv. doc. Ed. Šironam — saimniecisko ģeogrāfiju (pagaidām 2 st. nedēļā, bet nākošā gadā paredzētos apmēros), kā arī oikonomiskās politikas un diplomdarbu vadību. Doc. E. Birkhāns nākošā gadā lasīs arī tirdzniecības un rūpniecības politiku.

Nolēma stādīt priekšā Kultūras fondam godalgošanai šādus L. ū. mācības spēku darbus: vairāku zinātnieku korporāciju „Latvieši”, doc. Arveda Švābes „Zemes attiecību un zemes reformu vēsture” un prof. M. Bīmaņa „Sanitārtehniskās labierīcības atsevišķās saimniecībās”.

Ievēlēja par jaunāko asistentu līdz-

šinējo subasistentu inž. Jāni Āboliņu, atstāja sagatavoties zinātniskai darbībai cand. theol. Ed. Rumbu.

Piešķirta zinātniskos gradus vairākiem L. ū. absolventiem.

Mēch. fak. Doc. N. Rozenauers ziņo, ka pārbaudījumi mehānikā II. un IV. tiks noturēti 6. un 20. martā plkst. 17. auditorijā 23. 13. martā — klauzūra ķermeņa kinematikā. Prof. A. Vītols ziņo, ka 14. martā plkst. 13. klauzūra un pārbaud. hidraulikā un dinamiskā. 21. martā plkst. 13. pārbaudījums stiprības mācība.

Arhitekt. fak. Tekoša 1930./31. g. II sēm. eksāminēšu piektdienās, lepiekšējus pieņemumus pieņem savās runas stundās (otrdienās un piektdienās no plkst. 15.)

Doc. Lamze.

L. ū. studentiem — stipendiatēm stipendijas par š. g. marta mēnesi sāks maksāt ceturtdien 5. martā no 10.—13. Saimniecības padome Baznīcas iela 5, dz. 7, 3. istaba.

Inženierzinātņu fak. paziņojums. Doc. E. Ziemeļa kungs noturēs seminārus par atomu 1. gr. pirmdienās no plkst. 17.—19. klausīt. 14. II. gr. otrdienās no plkst. 18.—20. klausīt. 11. III. gr. piektdienās no plkst. 8.—10. klausīt. 14.

Juridiskās nodaļas studentu saraksts, kuram nav nokārtots minimums, izkārtis uz fakultātes melnā dēļa. Sekmju kontroles jautājumā jāgriežas fakultātes kanceļejā pirmdienās no 1/24.—5. un ceturtdienās no 1/210.—11., ne vēlāk kā līdz 12. martam.

Prof. Frēze, eksāminēs Romiešu tiesībās 24. martā plkst. 9. no rīta. Iepriekšēja pierakstīšanās obligatoriska.

Doc. Fr. Gulbis eksāminēs fizikā: 18. martā plkst. 16. mat., chēm., mech. fak. studentus, 25. martā plkst. 16. dab. zin., inž., farm. studentus. Pierakstīties 3 dienas iepriekš. Eksāminēties var tikai 1 reizi semestrī.

Prorektors ziņo, ka stud. kuņģi atsvabināti no pilnas vai pus lekciju naudas, bet nenogaidot attiecīgu lēmumu, šo naudu nomaksājuši, jāiesniedz lūgums — atmaksāt viņu iemaksāto lekciju naudu — ne vēlāk, kā līdz š. g. 15. martam. Pretējā gadījumā iemaksātā nauda iet zudumā. Lūgumam pievienojama kvīte par lekciju naudas nomaksu.

Studentu organizācijas.

L. ū. Dabaszinātņu stud. biedr. sarīko svētdien 1931. g. 8. martā plkst. 11.—os Alberta ielā 10, lielā klausītavā priv. doc. A. Zāmeļa publ. priekšlasījumu „Cilvēka iedzimtības problēmas”. Priekšlasījumu ilustrēs gaismas attēliem. Ieja brīva.

L. ū. S. A. B-a birojs atvērts sākot ar š. g. 16. febr. darbīšanās sekojoši: pirmdienās, trešdienās, piektdienās un sestdienās no 9.30 līdz 13.30.

Otrdienās un ceturtdienās no 12.—16. M. nēta laikā pieejama arī biedrības bibliotēka un lasītava.

Studentu namā ieradīts dzīvoklis kādai „krievu studentu biedrībai”, kas šā laikā paguvusi daudz nepatīkšanu sagādāt pārējiem nama iemītniekiem. Nakti no 21. uz 22. febr. šās biedrības locekļi (vai viņas viesi?) nama trepēs sarīkoja traci un trījiem svešiem dzīvokļiem, starp citu arī korp. „Varavīksnas”, norāva un sadauzīja vēstuļu kastītes. Bet tas neesot šo studentu vienīgais varoņdarbs!

L. ū. studējošo attīrības b-ba noorganizējusi biedru sanāksmes ik svētdienās. Sanāksmes notiks b-bas telpās Torņa ielā 4, dz. 2 pl. 16-os. Š. g. 1. martā referātu nolasīja A. Kurmis par tēmu „Mūsu laikmeta uzdevumi”. Biedriem obligatoriska piedalīšanās divi sanāksmes mēneši.

Studentu (audzēkņu) padomes vēlēšanas Akadēmijā.

27. un 28. febr. š. g. Makslas Akadēmijā notika audzēkņu padomes vēlēšanas 1931./32. māc.

Darbs dara darītāju.
Mūsu dzīve veidojas. Arvien nākas jauns klāt. Ar katru nodzīvoto gadu vairāk un vairāk pierodam pie domas ka dzīvojam, kā būs jādzīvo, jāveido pašiem savas mājas, ka mūsu zemes brīvība nav kaut kas nejaus, jāpārejošs. Tas pamazām kāpina gribu mūsu dzīvi veidot daiļāku, skaistāku — pilnīgāku; vairs nevaram apmierināties ar pašreizējo momentu un, gribot kaut ko jaunu saskatīt, vispirms cenšamies izteikt tās sāpes, kas mūs moca, no kuņģa gribētu atsvabināties. Līdzekļu daudz un padomu arī netrūkst. Bet daudz grūtāk to realizēt dzīvē, — tam vajaga spēka, drosmes un neatlaidības. Un dabīgi, ka tieši uz jaunatni, sevišķi akadēmisko jaunatni, norāda kā uz to spēka centru, kam visi šķēršļi pārvarāmi.

Mums daudz studentu, tie iet savas gaitas. Dzīve tos gaida pilnus spēka un zināšanām bagātus. Bet dzīvi var veidot pretim pilnībai tikai iekšēji brīvas un skaidras personības un šīs dienas uzdevums ir audzināt šīs personības, — audzināt mūsu dienu studējošo jaunatni. Nepietiek ar Augstskola gūtām zināšanām, pa studiju laiku jāiegūst arī izpratne par savu uzdevumu vēlākā sabiedriskā dzīvē. Šie meklējumi radījuši studentu organizācijas, kas aug un veidojas Augstskolas paspārnē, kas apvieno ne tikai studentus, bet arī lielāko daļu akadēmiski izglītos pilsoņus. Šīm organizācijām arī jāaudzina „cilvēki” nākošai dzīvei. Šis process var noritēt gan ātrāki, gan gausāki atkarībā no tās saskaņas, kas valda starp abām organizāciju paaudzēm, cik liela ticība un griba dot dzīvei ko jaunu un vērtīgu, cik liela ir drosmē šo jauno meklēt un paust, cik atļauj atsevišķam indivīdam veidoties un savus spēkus brīvi atrast. Tas prasa darbu, enerģiju un laiku. Tie nav aprēķināmi un ar reālu vērtību atsverami. Daudz spēj darīt vecās paaudzes saprātīgā, piedzīvojumiem bagātā roka, kas vajadzīgā brīdī kūšājošo enerģiju novada istajā gultnē.

Pagājis skaisto vārdu laiks. Tas bieži skan nepārliecināši un izsauc neticīgu smīnu. Neapmierina vārdi, kas neparāda ceļu, kas nedod konkrētu idejas realizēšanas veidu. Šī griba veidot, strādāt un jaunu skaistu, ceļu radīt neregūnājas ar grūtībām. Darbs veido darba darītājus, dod iespēju izpausties katrā darītāja individuālām spējām. Jaunradīšanas sāpes ir katram jāpārdzīvo. Tajās sevi jānorūda, lai

gadam. Vēlēšanas sacentās 5 saraksti. Balsošana noritēja visai kuplam audzēkņu skaitam piedaloties, trūka tikai šīs vēlēšanas korporācijas „Dzintarzemē” saraksta. Korporēji oficiāli nolēmuši audzēkņu padomes vēlēšanās nepedalīties, un tamdēļ, laikam savu svētību devuši dāmu korporācijai „Veidole”.

Jaunā padome ievēlēja sekojošā sastāvā: Viktorina Zosta, Marija Mucenīks (dāmu korp.

tas derētu pamatam vēlākās dzīves gaitās. Organizācijās jauniešiem jāatrod pašiem sevi, jāatrod ka lietas, kas viena spēkiem ir pārdošs sapnis, kļūst par reālu disciplinētai, saskaņotai draugu saimei. Vēl jaunam esot jānāk pie atziņas, ka ir iespējams vārdus piepildīt, ka lielākie gandarījums un apmierinājums nenāk no vārda izteikšanas, bet gan no šī vārda piepildīšanas darbos. Kā sarkanam pavedienam jāvelkas cauri mūsu dzīvei atziņai, ka lai ko darītu, tas ir darāms ne darba deveja labā, bet gan mūsu iekšējo dziņu apmierināšanai. Jo krietnāk un labāk var kādu darbu veikt, jo tas dos vairāk baudas — laimes. Organizācijās satiekamies pie nopietna darba; organizācijas mitekļis nav kluba telpas, — tas ir bišu strops, kur valda spraiga darba atmosfāra.

Par cik spēcīgākas personības spēš izaudzināt organizācijas, pa tik tās būs piepildījušas savu sabiedrisko uzdevumu, par tik varēs veidot un izdaiļot mūsu tēvu zemi. Šini darbā nevar žēlot spēkus un laiku; viņā jānāk talkā visiem. Pie šī darba nevar pietiek domājot par ātra darba mērķa sasniegšanu; tas ir paaudzes darbs. Šo darbu strādājot mums nav vienam no otra jākaunas, bet gan vienam no otra kļūdām jā-mācās.

Pašaieliedzīgs darbs radīs mūsu tēvu zemes jauno seju, izveidos viņas īpatnības un tradīcijas. Jānis Ātreņš.

Marija Leiko.

26. februārī Nacionālā teātri viņa nosvineja savu 25 gadu skatuves darba jubileju. Šis laiks lielāko tiesu tai pagājis svešumā, kur uzauzusi arī mākslinieces slava, līdziedama dažās viņas viesizrādēs Ikgadus Latvijā. Svētīt sava darba jubileju te, Marijai Leiko, kā latvietei, bez šaubām bija prieks, bet kā māksliniecei tas varēja būt arī cietējas prieks, ar kādu vispār tik pilna Marijas Leiko mākslinieces seja. Es neesmu redzējis vienu viņas skatuviskā tēla (pat Blaumaņa Kristīnes ar nē!), kurā būtu varēts saskatīt latvisku sievieti.

Tur ir lielāka drudzainība, nervozs mulsums, reizēm histērija, bet tur nav patiesas sapņu spītes, dabīgas varonības un sāpu dziļā priekā. Tāpēc arī viņas Anglijas karalienes Elizabetes tēls jubilejas izrādē palika atdzīvināts tikai pusē. Viņas vājas sievišķīgas īpašības, nelatmīgās mīlas uzliesmojums pret jauno grāfu varēja pārliecināt un aizraut, bet viņas majestātiskās, valdonīgās dabas Marijai Leiko nebija. Bet kādam citam jaunam aktierim šī izrādē bija laimīga — Zānim Katlamam, kā jaunajam grāfam. Arī Jānis Gērmānis Filipa lomā bija pārliecināts. Pēc izrādes notika jubilejas godināšana, pasniedzot tradicionālo lauru vainiņu no Nacionālā teātra un vairākiem citiem apsvēcējiem pasniedzot gan balvas, gan sirsnīgus vārdus sakot. Ea.

„Veidole”. Kreisie — Kārlis Eglītis, Rūdolfs Pētersons un saraksta № 4 pārstāvji — Jānis Zvirbulis un Jānis Kalmitis bija arī vecās audzēkņu padomes locekļi. Jaunās audzēkņu padomes konstruēšanas notiks nedēļas laikā.

Z.

Fernands Krommelns — jaunais Beļģijas laureāts drāmatiskā mākslā.

Grāmatu apskats.

Antons Bārda. Dziesmu dievs. Dziesmas. 1930. A.S. Valters un Rapa.

Antons Bārda, kuņa līra līdz šim bija skanējusi tikai periodikā, tagad sakopojis savas dziesmas reprezentablā grāmatā. Šī grāmata ir daudz gadu darbs, pēc viņas mēs varam pilnībā izsekot Bārdas mākslinieka gaitām. Zēl, ka trūkst kronoloģijas — tas drusku apgrūpina autora attīstības stadiju skicēšanu. Jāapmierinājas ar iespēju zīmēt dzejnieka garīgo tēlu. Šis tēls stāv gandrīz ielabklus autora brālīm — Fricim Bārdam — ielējam dabas dzejniekam. Brāļa ietekme jūtama daudzās vārmās. Un ne tikai tā vien. Ari Verhasna, Damberga, pat Ziemeļnieka. To konstatēdams es negribu teikt, ka autoram trūktu īpatnības. Tā galvenām kārtām guļ viņa filosofijā, viņa uzskatā par lietām, pasauli un esamību, kas Bārdu novedusi neauglīgā pesimismā.

Bārdas pesimisms mums tomēr pilnīgi indiferents. Tas ir biblejisks uzskats par zemes dzīves niecību, par visa nederīgumu, vēlēšanās aizlidot nebūtībā, aizsaulē, lai tas savienotos ar savu dievu. Viņa pesimisms nepoša, jo tas neskaņ dzīves pretešības, negremdējas ar šodien nesamierinātā dvēselē, viņa pesimisms ir sevis nevarības un nevajadzības atziņa. Liekās, nekas viņu nesaista pie dzīves, nekur viņš nerod vērtību, kuņģi dēļ dzīvei būtu kāda nozīme. Tā tas ir netikai grāmatas sākumā, bet arī beigās.

No dzīves dzīrēm šim es aiziet gribu Un aizmirst prieku, sāpes, mīlestību. Zem zāju saknēm vēlos atpūsties, Starp sešiem dēļiem tumsā ieslēgties.

(163. l. p.)

Tā ir tukšā, nepārdomāta ilgošanās, pastardienas gaidītāja ticības aplicība, kuņa mūsu laikā nevien nav vajadzīga, bet pat kaitīga. Grāmatas pirmā daļa pilna šādu elsu, nopūtu un vēlējumu. Dievcilvēciņa apoloģija, vāja

izteiksmē un izdomā, un še, kā mākslinieks, Bārda sevi parādījis tikai no vājas puses. Ir te laba tiesa noskaņot dzejolišu, bet tā drīzāk ir invalidu gara manta, nekā topošās nācījas pravieša balss. Dziļš, konsekvents pesimisms ir protestējošs, bet pie Bārdas mēs tā neredzam. Viņš ne par ko nekliedz, viņš ietinās savā mīkta togā un skaita lūgšanas dievam un mūžībai.

Tuvāks Bārda mums kļūst, kad tas iziet dabā. Dabas daļi viņš izjūt dziļi un skaidri, — ritus, vakarus, pavasarī, vasaru, mākoņus, sienu šūnīti u. t. t. — kā iemilējis dzejnieks staigā šai mīlīgā svētnīcā:

Un daba viņu ņem un sirdi saldu mulsu
Viņš nes kā priecīgs bērns, kas pirmās puķes
krit,
Un jūt ka kopā sit tam sirds ar dabas pulsu
(63. l. p.)

Un daba kļūst viņa reliģija. Agrāko, nenoteikto ilgu un vēlējumu vietā rodas konkrēts saturs, rodas veidi, caur kuņģem dzejnieks var atklāt savu kautro, dziļi jūtīgo dvēseli, viņa filosofija kļūst panteisms. Šai grāmatas daļā daudz saistoša elementa, pat tik krasa un pārsteidzoša, pēc grāmatas pirmās daļas, kā „Klotilde” (88. l. p.), kas pilnīgi atgādina Virzas manieri, viņa zemniecības slavinājums. Tā vairs neliekas Bārdas smalki intīma dzeja, kādu v. sumā uzrāda viņa grāmata, tas jau ir izlēciens, kas taisīts uz pasūtījumu.

Dziļi apgarots dzejnieks kļūst, kad tas sāk runāt par mīlestību. Bet pesimisma meti arī te mirdz cauri. Lai arī vietām viņš sieviete apdzied pārāk konkrēti, pat naturāli, visumā tā viņam ir kā sapnis, kā gaisma skumji maiga, kas liek slāpt zvaiņņu mūžības un māca mīlēt svētumu un nāvi. Izejdams dabā, nogrimdams viņas siltajās skaujās, dzejnieks tomēr paliek tas pats slauztais, nevarīgais intellīģents, kas dzīves ārējās parādības nespej saskaņot ar savu iekšējo es. Un viņam gribās pateikties par asarām un bēdām, jo sirds tam grūta un silma.

Daba kļūst mīts, kuņa caur dzejnieka dvēseles prizmu atmirz tikpat skumja, kā šī dvēsele.

Grāmata, kuņa pretešību pilna, kuņas ieskaņa ir kā ērģeļu akords augstākai būtnēi, kuņa vietumis iegavilējas arī Pana fletā, kuņa gribētu būt pat drusku flamiska, lai nobeigtos ar sākuuma nenoteiktības akordu, — šai grāmatā ir daudz jauku, dziļi izjustu dzejoļu, bet sastopami arī diletantiski, taisiti panti (139. l. p. u. c.) Bārda, kā mākslinieks, ir vēl ceļā uz savu īpatnību, uz vārda meistarību. Viņa izteiksmē vietām vēl stipri neizkopta, neraugoties uz to, ka tas devis arī dažus meistarīgu dzejoļu. Formai Bārda sevišķu vērību nepiegrīez. To viņš uzskatījis kā mazāk svarīgas dabas apstākli. Tomēr vietām viņš mēģinājis kvarta sasniegt lielāku elastību un mūzikalitāti, kaut gan bez jūtamiem panākumiem. Tie, kuņģem tuva dabas dziļā daļē, dažus Bārdas pantus lasīs ar patiesu prieku.

Grāmatai pieskaņotu vāku zīmējis Z. Vidbergs.

Fridrihs Gulbis.
Burtliča piezīme. Kultūras Fonda komisija proponējis piešķirt šai Ant. Bārdas grāmatai Fonda lirikas prēmiju par 1930. gadu. Pret šādu lēmumu bijis vientīgi rakstn. Birznieks-Upītis.

Vakara mākoņi. Jāņa Grota dzejas, A. Gulbja izdevums Rīgā, 1930.

Pavasara ūdeņi, vējš no jūras, vakara mākoņi... Jaunība, sajūsmā, saulainība — pirmā alošanās, bet vēl ticība sapņiem un cipām — un beidzot rūgta vilšanās, gurdums, sevi sagrūšana, bezcerība — tāds ir Jāņa Grota garīgās pārvērtības ceļš — arī viņa dzejiskās produkcijas ceļš. Kā arī mēs nevēlētos, lai tas būtu citādi, jo Jāņa Grota sirsnīgais liriskais talants to ir pelnījis, bet „Pavasara ūdeņi” — dzejnieka pirmās grāmatas — košo skanīgumu „Vakara mākoņi” vairs nesasniedz. Skumji to atzīties.

Par daudz dzejnieks cietis, par daudz dzīvē

viļies, viņa dvēseliskais vārgums ir sagandēts — tagad kā karā dresētis zirgs, dzirdēdams fan faras skanot, tikai mirkli vēl viņš spēj padotie dzejiskam tvanam. Tāpēc ka tur, kur valda posts, nav dzijas (5. lp.). Purvā pat cirilim mēle tric stīvi! Un tāds purvs ir dzīves reālība. Tāda ir Grota traģika.

Tā ir dziļi jūīga cilvēka gulbja dziesma, kas izskan no šīs grāmatas rindu gaistošās svitas. Gaistošas tāpēc, ka Grots visu savu sirsnīgo, kvēlo jēlumsu ir atdevis pazaudētai ciņai, sapņi ir izgaisuši, palikušas tikai visionāras atceres. Palikuši tikai vārdi. Šajos vārdos dzejnieks mēģina saklausīt fanfaru skaņas, vakarējas ciņas un sapņu romantisko brāsmu, taču lasītāju pārliecināt un līdzizraut viņam neizdodas. Cilvēks nespej pat, veis pāri pārlekt. Un kad Grots raksta vēstules dzejniekam Drainčevam Belgrādes cietumā un rīkabiļiem, tad tajās nogiedama rakstītāja sirsnīgā un simpātiskā līdzjūtība visiem apspiestajiem un cietējiem, alkas pēc cilvēcības un labākas dzīves, bet dzejas šaltis viņas nestrāvo, Ar lielu sirsnību un smeldzī tās leplūst gan tur, kur dzejnieks pieskaņas pats sev, saviem sapņiem un izbījušām cerībām, jo „visur nakts vēl mit... un elpas nepietiek līdz ritam — visos ceļos rudens lapas krit, visos ceļos arī paši kritam.”

Tāpēc:
„Steidzies, gājēj vēlais, eji, eji!
Zelta putni izgaist tumsas krokās,
Atdod mieru sev un dvēselei
Iemīgdams pats savas tukšās rokas.”
Grots nav formos novators. Allaž viņš uztičs kvartai, veidošams to tik raksturīgi vijīgā plūsmā, ka var nemanīt pat vietumis palaistas nepareizas strofas, piem. 61, 68, 82, 86. un t. t. lp. puses.

Ko varam vēlēties un cerēt? Grots pats šo savu trešo dzejjoļkrājumu nobeidz vienkārši un patiesi:

„Darbs — tas vienīgs ir
Nejust sevi lieku.” K. Rs.

Stud. b-bas „Atauga“ vecbiedrs Dr. Kārlis Jakovičs miris š. g. 19. februārī ar plaušu karsoni.

Nelaiķis dzimis 1886. gada 25. martā Virānes pag. Madonas apriņķī. Pirmo izglītību baudījis vietējā pamatskolā. 1906. g. beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju, uzrādot ļoti labas sekmes, par ko ģimnāzija viņam piešķirusi Puškina stipendiju filoloģijas studijām Maskavas universitātē. Stipendiju J. neizlietāja, bet iestājās Tērbatas universitātes medicīnas fakultātē, kur beidza 1912. gada maijā cum laude. Pēc studijām 1 1/2 gadā J. nokalpoja aktīvā kara dienestā. Pēc tam ievēlēts par Skujienes draudzes ārstu. Izceļoties pasaules kaļam, tiek ieskaitīts kā ārsts 113. Staroruskas pulkā. 1918. gadā nelaiķis atgriezās dzimtenē un piejēma ārsta vietu Lubanā, kur nostrādājis līdz 1929. g. janvārim. Pēdējā laikā Dr. J. iejēma rajona ārsta vietu Jaungulbenē. Studiju laikā Dr. Jakovičs aktīvi darbojies studentu biedrībā „Atauga“; viņš bija arī biedrs no tās dibinātājiem.

Nelaiķis bija iecienīts kolēģa studiju biedru starpā sava veselīgā humora un lielās darba mīlestības dēļ. Kā ārsts Dr. Jankovičs ieguvis iedzīvotāju neļiekulotas simpatijas plašā apkārtnē. Viņš bija arī lauku un mazpilsētu ārstu biedrības biedrs ar stingri nacionāliem ieskatiem.

Par nelaiķa nāvi sēro tā dzīves biedre un divi nepilngadīgi bērni.

L. ū. medicīnas fakultātes studentu b-bas valde ar biedrības goda priekšsēdi prof. P. Sniķeri vidū. No kreisās — A. Ruberte, P. Zariņš, K. Lenčbergs (jaunās valdes priekšsēdis), prof. P. Sniķeris, K. Mailpors, V. Tomnoviča un G. Kaire (līdzšinējās valdes priekšsēdis).

Mediķu b-ba no mūsu fakultāšu fakultātes mācības spēkos pagaidām atradis tikai dalītu piekrišanu. Fakultāšu studentu b-bām blakus slēgtām organizācijām piekrit liela loma studentu dzīvē. Līdz šim mediķu b-ba ir pierādījusi, ka viņa cenšas savu uzdevumu piepildīt. Viņas turpmākā darba vislabākās sekmes! — C —

Sports.

Basketbola un volejbola sacīkstēs piedalījās Tērbatas universitātes un Liepājas ģimnāzijas vīriešu un sieviešu komandas.

Basketbola vīriešu sacensībā Latvijas universitātes komanda veica iegaunus ar 37:34 pkt. Mūsu komanda pirmā puslaika spēlēja bez centra Jurciņa, kurš iepriekšējā sacīkstē savainojis kāju, kādēļ arī pārējiem spēlētājiem stipri jāpiespiežas. Puslaiks beidzās neizšķirti 16:16. Otrā puslaika spēlē piedalās arī Jurciņš, bet taktiski pārākīgie iegauni turās pārsvarā, vienīgi puslaika beigās mūsu spēlētājiem izdodas atzīmēt 32:31 pkt. atzīmē sev par labu. Iši pirms beigu signāla kāds no mūsu spēlētājiem saņem piezīmi, un piešķirto soda metienu iegaunis Jakobsons pārvērš punktā, tādējādi izlīdzinot stāvokli. Spēles pagarinājumā mūsējiem veicas labāk, un tie atzīmē 5:2 punktus, kas gala rezultātā dod 37:34 pkt. lielu uzvaru. Toties revanša spēlē US pilnīgi ataisnvoja „Eiropas klasi“ un jau pirmā puslaikā ar strauju tempu un veiksmīgiem iemetieniem panāk 13:14 pkt. Otrā puslaikā iegauniem labāki veicas ar iemetieniem, taču arī tad vēl pārsvarā mūsu komanda, izcīnot pārliecinošu 91:38 pkt uzvaru. US spēlēja parastā sastāvā — Jurciņš, Gulens, Delle, P. Maīke, Raudziņš un Tiltiņš. Igaunī labi met no tālienes, sevišķi šai ziņā izceļas aizsargs Sintmans, bet pretinieka groza tuvumā viņi nevarīgāki par mūsējiem.

Turpretim volejbola sacensībā igaunī arī šoreiz izrādījās pārākīgie pieveica US-ur ar 15:8; 17:15 un revanša spēlē ar 11:15; 15:13; 15:12, bet Liepājas ģimnāziju ar 15:12; 15:10 US savukārt veica liepājnīkus 15:12; 15:8 iegaunī spēlē daudz aukstasniģāki un noteiktāki, un piem. revanša spēlē uzvarēja pat tad, kad stāvoklis bija jau 13:10 mums par labu, bet izšķirošā sētā panāca 15:12 uzvaru, neskatoties uz to, ka sākumā US atzīmēja jau 7:0.

Tāpat sieviešu volejbola sacīkstēs iegaunietes guva pārliecinošas uzvaras pret mūsu labākām sieviešu komandām, veicot US-ur ar 15:12; 15:8, meistarkomandu LSB ar 15:5; 15:9, bet Liepājas ģimn. komandu (kurā gan spēlēja pret visiem tikai 5 pat ar 15:2; 15:41 Liepājnīces zaudēja arī LSB-bai, bet uzvarēja

US-tu.

Sieviešu basketbola sacīkstēs US pieveica Liepājas ģimn. ar 23:19 (norm. spēles laiks 19:19), un arī LSB-ba uzvarēja liepājnīces ar 35:10 pkt.

Studentu šaha turnīrā Latvija uzvarēja Igauniju ar 11 1/2:5 1/2 pkt Igaunī šoreiz nebija uzstādījuši pilnu 10 viru sastāvu un spēles nenotika pirmā dienā pie 8, bet otrā pie 9 galdiem. Latvijas komandā pie pirmā galdņa spēlēja jaunais Latvijas meistars Petrovs. Atsevišķie rezultāti šādi — Petrovs pret Elleru 1/2:1/2; 1:0; Hazenfuss — Vendelins 1:0; 1:0; Taube — Ulbergs 0:1, bet pret Lesmentu (otrā dienā) 1/2:1/2; Joffe — Amitans 1:0 un Ulbergs 1:0; Dreiberģis — Uttopārts 1:0 un Amitans 1:0 Stabiņš — Kūttis 0:1; Uttopārts 1:0; Endzelins — Tamms 1:0; Kūttis 0:1; Kampars — Joonas 0:1 un Tamms 1:0; Zarumba — Joonas 1/2:1/2. Pirmās dienas rezultāts 4 1/2:3 1/2, bet otrās 7:2. Latvijai par labu! (Atzīmējams ka Kūttis, kurš vienīgais no iegauniem vinnēja abas partijas, ir arī iegaunū izcilus sportists-meistars trissolļieciena un slēpošanā).

Sporta propagandas dienu otrā daļā, kas notiks 21. martā, paredzēti vingrošanas un plastikas grupu demonstrējumi.

Basketbola meistarsacīkšu pēdējās spēles US uzvarēja Latvju Jaunatni ar 58:28 pkt! un Amateri ar 67:37 pkt. Galīgā klasifikācija US I. komanda ar 7 uzvarām un 3 zaudējumiem ierindojās otrā vietā (Pirmā vietā Latvju Jaunatnes komanda ar 8:2 uzvarām, pie kam LJ abi zaudējumi ir pret OS-tu). US II. komanda (V. Maīke, P. Maīke, A. Krisonis, Rūja, Trēģeris, Kirštelāds, Dencs u. c.) savā grupā izcīnījusi pirmo vietu, kamēr III. komanda, zaudējot pēdējo spēli LVKA-bai, palikusi otrā vietā.

US — Tallinas NMKŪ — 50:35. US uzvarēja Rīgā viesojošos Tallinas NMKŪ (Jaun. Kr. Sav.) basketbola komandu ar 50:35 pkt. Viesu komanda spēlēja vairāki vaists komandas locekļi, taču US turējās visu spēles laiku neilēlā pārsvarā, atzīmējot gala rezultātā 15 pkt. starpību. US komandā šoreiz iztrūka Gulens, kurš ietilpst Somijas ekspedīcijā, bet Jurciņam nevisai veicas ar iemetieniem, citādi rezultāts būtu daudz izteiksmīgāks.

Latvijas studenti piedalās SELL

ziemas olimpiādē Somijā ar 21 cilvēku lielu komandu. Bendi spēlēja Latvju reprezentēs OS komanda, papildināta ar LSB labāko uzbrucēju — studentu Jessenu, slēpošanas sacīkstēs startēs Latvijas meistars Riekstiņš, Gruzītis, Dzenītis un Kaņeps, bet slidskriešanā „jaunā zvaigzne“ — Andriķsons, kurš, pirmo gadu skrīenot norvēģu slidas, jau paspējis šogad 500 mtr. distancē atzīmēt labāko laiku Latvijā — 48,2 sek. K. A.

„Universitātes sporta“ rīkoto fiziskās audzināšanas un sporta propagandas dienu pirmā cikla (no 22.—25. februārim) programmā bija ziemaspors, basket-un volejbols un šahs.

Daiļslidošanas sacensībā universitātes meistara nosaukumu izcīnīja — dāmām — Bīķis, 2. Dreimanis, bet junioru klasē Spīdols, kungiem — senioros Lejiņš, bet junioros Kļaviņš. Ar daiļslidošanas demonstrējumiem programmu kuplināja čeku meistars A. Sīva, kā arī Šraders ar Dzeguzi pāru slidojumā un tenisa spēle uz ledu.

Ledus hokejā meistarības izcīnīja OS komanda saspēlēja neizšķirti 3:3 ar Unions komandu, bet draudzības spēlē veica Vandereru ar 5:1 (meistarturnīrā US zaudēja Vandereram ar 0:1).

Bendi spēlēja universitātes reprezentējošā zaudēja RPK-am 3:5.

„All — round“ sacīkšu noslēgumā 10 km slēpošanā uzvarēja Riekstiņš 44 min. 46,5 sek., 2. Dzenītis 46:028; 3. R. Dekšēnieks (LSB) 48:07, 4. R. Plūme 1 st. 5 min. 35 sek. „All — round“ sacensības galīgā klasifikācijā 1. vietā OS priekšsēdis, kādreizējais Latvijas meistars riteņbraukšanā un slēpošanā, Roberts Plūme ar 24 pkt. („All — round“ programmā bija pavisam 10 sacensību veidi, pie kam Plūme izcīnīja 6 pirmās vietas — 300 metr. peldēšana, 250 mtr. sprinta un 10 km. šosejas riteņbraukšana, diska mešana, paukošana un 1000 mtr. slidskriešana), 2. R. Dikšēnieks (uzvarēja 800 mtr. skrējienā) 3. vietā OS jaunais mantzīnis P. Delle (uzvarēja trissolļieciena un šaušanā), bet A Riekstiņš ceturta vietā. No 19 dalībniekiem, kas startēja sacensību pirmā numurā — peldēšanā, līdz beigām izturēja vēl kom. Vollframs un Dzenītis.

US slēpošanas meistarsacīkstēs 5 km distancē uzvarēja Gruzītis 22 min. 4 sek.,

Doma Muzejs

atvērts svētdienās
no pulkst. 11.—2.

2. Bertulis 22:47,5, 3. Reinis 23:59,9; junioru grupā 1. Migla 24:59,2, 2. Kundziņš 25:29,3, 3. Kalsberģis; iesācēju grupā 1. Jansons 23:38, 2. Rusovs, 3. Stukuls, bet pirmo gadu slēpojošo sacensībā 1. Liepa 24:18, 2. Erglis, 3. Sirmals.

Preses apskats.

Interesanti atzīmēt vietējo laikrakstu izturēšanas dažādos studentu dzīves jautājumos. Latvija studentu skaits pārsniedz 8000, kamdēļ zināmā mērā studentu saimi varam uzlūkot kā zināmu atsevišķu vienību — mazu republiku, kurai savs parlaments — studentu padome, ar attiecīgām partijām — studentu organizācijām, irakcijām — šo organizāciju pārstāvjiem stud. padomē, kultūrlālam un saimnieciskām iestādēm u. t. t. Varētu sagaidīt, ka tamdēļ prese, pareizi izprotot „studentu republikas“ lielo nozīmi valsts un tautas dzīvē, piegriezīs studentu dzīves jautājumiem lielu vērību. Tomēr jāatzīst, ka par kāda bandīta dēkam, nelaimīgas jaunavas pašnāvību vai konkurenta milas dēkam ik katrs laikraksts piepilda veselās slejas vai pat vairākas lappuses, bet par mūsu tautas un valsts nākotnes veidotājiem — mūsu studējošo paaudzi, viņas domām un centieniem, parasti sastopam tikai dažas rindiņas un tad arī nesašķatāmā vietā. Ar šādu rīcību mūsu prese sev ir izrakstījusi nabadzības aplieciību.

Sakarā ar jaunās studentu padomes sanākšanu, vietējie dienas laikraksti tomēr ievietojuši pēc tam īsus stud. pad. pirmās plēnārsēdes atfe-rējumus.

„Brīvā Zeme“ 23. numurā ievietojuši samērā gaļu rakstu ar virsrakstu: „Studentu padomē nodibinājies jauns vairākums“, kurā starp citu atzīmē, ka

„Minoritātes, kuras savās prasībās studentu padomes dzīvē reizēm gāja par tālu, tagad no koalīcijas izslēgtas. Ir pat bijuši gadījumi, kad minoritāšu pārstāvji kommisijās protestējuši par to, ka debātes pielaiž tikai latviešu valodā.“

„Latvis“ ar „Jaun. Ziņām“ konstatē tikai notikušos faktus, bet korporāciju oficiozs „Pēd. Brīdis“ priecājās, ka jaunajā studentu padomē korporēji panākuši „labu saprašanos ar socialistiskajiem studentiem“, un ka konkordijas būšot jaunajā studentu padomē galīgas nulles.

„Socialdēms“ pēc vecas parašas neizmirst pieminēt vienotnes, ko izdarījis arī var ar mierīgu prātu beigt.

„Sevoda“ minoritātes skumst, ka neesot atļauts piepildīt viņu vēlēšanos, labi saprasties ar vairākumu (resp. korporācijām), bet nu visas nesaprašāns ir izlīdzinātas un vecā koalīcija ir atjaunota. Z.

Latvis 2796. nr. priecājās, ka Sacīmas budžeta komisijā Dēģens, runājot par stud. organizācijām, — zīmīgi raksturojis konkordijas un vienotnes: — Te viss tā, ka ķīniešu ābecē, es netieku gudrs, kas isti tās konkordijas un kas tās vienotnes“.

Sak, — papricējies nu, — es arī tev līdzī priecāšos! Zēl, ka „Latvis“ pašam pietrūcis dūšas un asprātības raksturot šīs nepatikamās viņa aprindām organizācijas. Bet galejības, pat pleķīniešu ābeces, saprotās! Sapienti sat!

Redakcijas kolēģija.

Atbild. redaktors: Roberts Spodris.
Kolēģijas priekšsēdētājs: Visvalds Jankaus.

Izdevēji:

L. Ū. studentu vienotņu Vienkopa un Latvju nacionālo stud. b-bu Savienība.

UNIVERSITÉ DE NANCY

FACULTÉS DE DROIT (Instituts, Sciences Politiques-Commercial). MÉDECINE (Instituts Dentaire, Sérothérapique-Hydrologie-Education Physique). SCIENCES (Instituts Techniques). LETTRES (Institut de Français). PHARMACIE (Certificat de Microbiologie).

INSTITUTS TECHNIQUES conduisant au diplôme d'Ingénieur enregistré au Ministère de l'Instruction Publique (Chimique-Electrotechnique et de Mécanique appliquée-Agricole et Colonial-Géologie appliquée-Ecole supérieure de la Métallurgie et de l'Industrie des Mines-Ecole de Brasserie).

Une section spéciale de préparation à ces Instituts existe au Lycée H. Poincaré, à Nancy

Cité Universitaire du Parc de Monbois - Restaurant Universitaire
Groupe des Étudiants catholiques - Foyer des Étudiants
Association des Étudiantes Catholiques - Pension pour Jeunes Filles du parc de Santifontaine

Enseignement spécial pour les Étudiants Étrangers

Préparation aux Examens de l'Alliance Française
Cours de l'année scolaire: Novembre-fin Juin — Cours de vacances: Juillet-1er Octobre
Diplômes d'Études Françaises
Relations avec des Familles Françaises assurées par un Comité de Patronage
Pour tous renseignements, s'adresser à
l'Office de Renseignements de l'Université, 13, Place Carnot.

Taupīgs lauksaimnieks

lieto tikai

Superfosfatu,

jo tas patlaban ir visizdevīgākī!

KĀRTĪGS SAIMNIEKS

jau laikus iegādājas maksīgus mēslus.

GUDRS LAUKSAIMNIEKS

pieprasa un lieto tikai Stārķa marku no

Milgrāvju Superfosfata Fabrikas

AKC. SAB.

Kantoris atrodās Rīgā, Pils ielā 23 Tālruni: no š. g. 1. marta 21755 un 32848

RADIO

aparātus, skaļruņus, skaļruņu galviņas (sākot no Ls 7.50) un visas radio daļas izdevīgi pārkat pie

PĒTERA BĒRZIŅA

RĪGĀ, Kr. Barona ielā 4, tālr. 21389
Piesūta arī pa pastu uz pirmo pieprasījumu.

LAUKSAIMNIEKI —

piena ražotāji! Izmantojot tirgus konjunktūru, sūtiet pienu Rīgā. Neaizmirstiet, ka augstākās cenas spēj izmaksāt tikai privātas piennīcās.

PILSĒTNIEKI —

patērētāji! Izmantojot piena produktu lētumu, lietojiet uzturam veselīgo pienu un piena produktus. Neaizmirstiet, ka privātas piennīcās laiž tirgū labāko pienu un piena produktus. Tāpēc iepērkoties pieprasiet tikai privāto piennīcu ražojumus.

Aldermani, brāji

Lāčplēša ielā № 78, tālrunis 29241

Argals, E.

Kurmanova ielā № 16, tālr. 27757

Centrālā Moderniecība

Matisa ielā № 143, tālrunis 93602

Māliņš, A.

Soneru ielā № 1-a, tālrunis 26752

Persons, K.

Torģeles ielā № 10-12, tālr. 91652

Piena Eksperts, T. R. S.

Dzirnavu ielā 42, tālr. 32942, 29343

Piņķu Pienāimniecība

Sampetera ielā № 2, tālrunis 32333

Strautiņš, J.

Aku ielā № 4, tālr. 26538, 26591

Zāliņa, A.

Krāsotāju ielā № 6, tālrunis 92154

Foto-studija K. Bauls

Rīgā, Brīvības ielā 17
Tālr. 27034

Nodaļa Ventspīlī
Akmeņu ielā 3

K. Bodnieks

Manufaktūras tirgotava

Rīgā, Kr. Barona ielā 28-a
Nodaļas: Rūjienā, Talsos
Tālr. 29094.

Prov. A. Tombergs

Parfimeriju fabrika

Noliktavas: Rīgā, Aspazijas bulv. 6,
Brīvības ielā 24

R. Eizans un dēls

Desu fabrika

Kr. Barona ielā 63 Tālr. 92431

Centrāl viesnīca

Rīgā

K. Marggrafs

Ķirurģisku pied. tirgotava

Kungu ielā 16 Tālr. 22920

Jūlijs Buķis

Grāmatu un rakstāmlietu tirgotava

Elizabetes ielā 16 Tālr. 26516

Latvijas Eksports-imports
Golts un biedri

K. Bodnieks

Manufaktūras un veļas tirgotava

Kr. Barona ielā 28-a (Dzirnavu ielas st.)
Tālr. 29094

Bitte un Gulbis

Desu darbnīca un skārnis Marijas ielā 114

Gaļas un desu tirgotavas:

Svērtuves ielā 10
Avotu ielā 39

A./S.

„Latvijas Eksports“

Rīgā

Tālr. 26685

„Astoria“

viesnīca, īpašnieks A. Lielpīteris

Tērbatas ielā 10/12

J. F. Tauriņš

Koloniālpreču tirgotava

Mārstāju ielā 23 Tālr. 20849
23692
91480

A/S. „Augļu Eksports“
un A/S. „KYMMEĻ“

Rīgā,

Bruņinieku ielā 2

„Alus Avots“

īpašnieks Matīss Jansons

Smilšu ielā 12/14

„Eksportiers“

Latvijas lina un labības tirdzniecības a/s

Kr. Barona ielā 3

Latvijas Pienāimniecības
Centrālā Savienība

27154
Tālrūņi 27754
27554

J. Lācis

Granīta rūpniecība

Miera ielā 33

„Biržas restorāns“

īpašnieks K. Zalmans

Jaunā ielā 9

Tirdzn. un rūpn. A.-S.
„M. Zitmans“

Fiat un International automobiļu pārstāvība.

Rīgā, Vaļņu ielā 3-5 Tālr.: 22214, 22435, 22497

A/S „Erga“

Direkcija Gertrūdes ielā 14 Tālr. 28447

Baumans Pēteris

Labības un miltu noliktava

L. Monetu ielā 9

„VITRIA“

Stikla fabrika

Rīgā, Lāčplēša ielā 99. Tālr. 26452

„Boston“

Vilnas un drēbju fabrika
īpašnieks R. Altermans

Tērbatas ielā 73

Zāliņš Andrejs

Moderniecība

Krāsotāju ielā 6

Dr. N. Šapiro

Brīvības ielā 15

Tālr. 26052

Rasetnes, „RICHTER“, „SCHÖNNER“
u. c.

Logaritm. līnijāli „RIETZ“, „ELEKTRO“ u. c.

Zīmēš. papīrs „SCHÖLLERSHAMMER“
u. c.

AUGSTSKOLAS AUDZĒKŅIEM — RABATS.

Holenders un Friedlenders

Dib. 1903. g. Vaļņu ielā 31. Tālr. 20318.

Augstākā labuma zīmēšanas pieder.
speciāl-lieltirgotava.

Dr. Bergmans

Kr. Barona ielā 45

Tālr. 27906

Dr. E. Ogrīņš

Pļkv. Brieža ielā 7

Tālr. 30667

Dr. Blovecs

M. Nometņu ielā 22/24

Tālr. 33517

Dr. A. Lietuvietis

L. Maskavas ielā 55

Tālr. 20113

Dr. J. Markovičs

Brīvības ielā 33

Tālr. 29055

Dr. M. Magalifs

Kr. Barona ielā 64

Tālr. 31460

Studējošie!

Jūs iegūsiat savam augumam piemērotus
uzvalkus nākošai sezonai no leks- un ār-
zemju audumiem, tieši no pirmās rokas
pie drēb- **K. Mieziņš un K. Strēms**, pirm-
klasīgs, cenas katram pietamams. Rīgas
un Maskavas amt. meistari.
Rīgā, Karlines ielā 7. Tālr. 91100

Dr. K. Sentels

Unijas ielā 5

Tālr. 91902

Dr. T. Staprans

Šarlotes ielā 6, dz. 5

Tālr. 91577

Dr. med. Springenfelds

Kalnciema ielā 25a

Tālr. 32170